

Purizam kao poticaj za oblikovanje modnih dodataka

Lahalo, Antonela

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Textile Technology / Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:201:218148>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-25**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Textile Technology University of Zagreb - Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO- TENHOLOŠKI FAKULTET

ANTONELA LAHALO
**PURIZAM KAO POTICAJ ZA OBLIKOVANJE MODNIH
DODATAKA**
ZAVRŠNI RAD

Zagreb, kolovoz, 2024.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET

**PURIZAM KAO POTICAJ ZA OBLIKOVANJE MODNIH
DODATAKA
ZAVRŠNI RAD**

Mentor: Josipa Stefanec
Student: Antonela Lahalo

Zagreb, kolovoz, 2024.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. MODA I MODNA INDUSTRIJA.....	2
2.1. Pojam mode	2
3. TEORIJSKI PRISTUP PURIZMU KROZ ASPEKT DIZAJNA	3
3.1. Pojam purizma	3
3.2. Pojam purizma u dizajnu	5
3.3. Purizam u povijesti dizajna.....	7
3.4. Purizam u modnom dizajnu	8
3.5. Purizam u umjetnosti: Bahaus i De stil	9
3.6. Purizam u arhitekturi: Le Corbusier.....	11
4. MODNI DODACI I PURIZAM.....	13
4.1. Pojam modnih dodataka	13
4.2. Primjene purizma u modnim dodacima	15
4.3. Utjecaj purizma na modne dodatke i modnu industriju	17
4.4. Ekološki i socijalni aspekti purizma u modnom dizajnu	19
4.5. Komercijalni aspekti purizma u modnom dizajnu.....	20
5. PURIZAM, MODA I MODNI DODACI	22
5.1. Madeleine Vionnet.....	22
5.2. Jil Sander.....	23
5.3. Comme des Garçons.....	25
5.4. Stella McCartney.....	26
6. VLASTITA KOLEKCIJA INSPIRIRANA PURIZMOM.....	28
6.1. Opis kolekcije.....	28
7. ZAKLJUČAK.....	49
LITERATURA.....	50
PRILOZI.....	51

1. UVOD

U ovom radu će se definirati međuovisnost purizma kod modnih dodataka. Purizam, s naglaskom na jednostavnost, funkcionalnost i čistoću forme, u posljednjim je desetljećima stekao značajnu pozornost u svijetu mode. Ovaj dizajnerski pravac, koji se temelji na načelima minimalizma i odricanju od suvišnih detalja, ima dubok utjecaj na način na koji se moda koncipira i interpretira, posebice kada je riječ o modnim dodacima. Modni dodaci, kao što su torbe, nakit i cipele, često služe kao ključni elementi u oblikovanju cjelokupnog stila i imidža, te su idealna platforma za primjenu purističkog dizajna.

U svojoj srži, purizam se suprotstavlja prekomjernom ukrašavanju i kompliciranim oblicima, te teži stvaranju proizvoda koji su jednostavni, ali sofisticirani, funkcionalni, ali estetski privlačni. Ovaj pristup može značajno utjecati na tržište modnih dodataka, kako u smislu dizajna, tako i u pogledu marketinških i komercijalnih strategija. Brendovi koji usvajaju puristički pristup često se suočavaju s izazovom kako zadržati prepoznatljivost i atraktivnost svojih proizvoda unutar tržišta koje je često usmjereno na složenost i pretjeranu dekoraciju.

Analizom purizma i njegovog utjecaja na modne dodatke, ovaj rad će istražiti kako puristički principi oblikuju dizajn modnih dodataka, kako utječu na percepciju brendova i proizvoda, te kako se ovaj stil odražava na komercijalne aspekte industrije mode. Pitanje kako purizam doprinosi stvaranju konkurentnih i privlačnih proizvoda na tržištu, kao i kako se njegovi principi mogu primijeniti u strategijama brendiranja i marketinga, bit će ključne točke ovog rada. Također, rad će razmotriti izazove s kojima se suočavaju dizajneri u primjeni purizma, uključujući potrebu za ravnotežom između jednostavnosti i prepoznatljivosti, te ulogu koju purizam igra u zadovoljavanju sve sofisticiranijih potreba i želja potrošača.

2. MODA I MODNA INDUSTRIJA

2.1. Pojam mode

Pojam mode često se povezuje s estetikom i stilom, no njegova stvarna priroda i utjecaj mnogo su složeniji. Moda nije samo skup odjevnih predmeta i dodataka; ona je složena i dinamična pojava koja odražava društvene, kulturne i tehnološke promjene. Razumijevanje mode zahtijeva duboko istraživanje njenih raznih dimenzija, od povijesnih korijena do suvremenih interpretacija.

Moda se može definirati kao izraz trenutnog društvenog stanja i osobnog identiteta kroz odjeću i dodatke. U osnovi, moda predstavlja način na koji ljudi koriste odjeću kako bi komunicirali s okolinom i izražavali svoju individualnost. Moda nije statična; ona se neprekidno mijenja, reflektirajući promjene u društvenim normama, tehnologiji i ekonomiji. Kao takva, moda ima sposobnost da odražava i oblikuje kulturne i društvene trendove (Beltrano i Cantore, 2020).

Johnston (2024) navodi, povijest mode pokazuje kako su se stilovi i trendovi razvijali kroz različite epohe, od renesanse do modernog doba. Tijekom povijesti, moda je često bila povezana s društvenim statusom i privilegijama. U srednjem vijeku, na primjer, određeni stilovi i tkanine bili su dostupni samo plemstvu, dok su niže klase nosile jednostavnije i funkcionalnije odjeće. Kako je vrijeme prolazilo, moda je postajala sve pristupačnija, a raznolikost stilova rasla je s razvojem trgovine i globalizacije.

Suvremena moda karakterizira se brzim promjenama i velikom dostupnošću. Koncept "brze mode" ili "fast fashion" omogućava potrošačima pristup najnovijim trendovima po relativno niskim cijenama. Ovaj fenomen promijenio je način na koji ljudi kupuju i doživljavaju modu. Dok brza moda nudi pristup najnovijim stilovima, ona također postavlja pitanja o održivosti i etici proizvodnje. Proizvodnja u velikim količinama često uključuje rad u lošim uvjetima i upotrebu materijala koji nisu ekološki prihvatljivi (Samuelson, 2024).

Moda također igra značajnu ulogu u oblikovanju identiteta i osobnog izraza. Pojedinci koriste modu kako bi se identificirali s određenim grupama ili kako bi istaknuli svoju individualnost. Kroz odjeću, ljudi mogu komunicirati svoje kulturne, političke i osobne stavove. Na primjer, punk moda iz 1970-ih godina nije bila samo estetski izbor, već i simbol otpora prema konvencionalnim društvenim normama.

U suvremenom kontekstu, Johnston (2024) navodi kako se moda sve više povezuje s tehnologijom i inovacijom. Razvoj pametnih tkanina i integracija tehnologije u odjeću otvara nove mogućnosti za funkcionalnost i dizajn. Pametni tekstili mogu, primjerice, regulirati temperaturu tijela ili pratiti zdravstvene podatke, što pokazuje kako moda ne samo da odražava društvene promjene, već i aktivno doprinosi tehnološkom napretku.

Na kraju, moda je neodvojiva od ekonomskih i kulturnih faktora. Ona nije samo proizvod tržišta; ona je i rezultat kulturnih i društvenih dinamika koje oblikuju način na koji percipiramo i koristimo odjeću. Dok moda može izgledati kao prolazni trend, ona je u stvarnosti kompleksna mreža utjecaja koja odražava širi spektar ljudskog iskustva.

Moda je stoga puno više od estetskog izraza; ona je društveni fenomen koji utječe na sve aspekte života. Razumijevanje mode zahtijeva prepoznavanje njenih kulturnih, ekonomskih i tehnoloških dimenzija, te njezine sposobnosti da oblikuje i reflektira društvene promjene. Kroz modu, možemo bolje razumjeti ne samo osobni identitet, već i šire kulturne i društvene tokove.

3. TEORIJSKI PRISTUP PURIZMU KROZ ASPEKT DIZAJNA

3.1. Pojam purizma

Purizam predstavlja jedan od ključnih pravaca u dizajnu koji naglašava jednostavnost i funkcionalnost, istovremeno eliminirajući suvišne elemente i ukrase. Ova filozofija ne samo da oblikuje estetiku dizajna, već i reflektira dublje ideje o društvenim i kulturnim promjenama.

Purizam u dizajnu odnosi se na pristup koji se fokusira na suštinu objekta kroz minimalizam i jednostavnost. Ovaj pristup favorizira jasnoću linija, funkcionalnost i eliminaciju suvišnih detalja, često se oslanjajući na osnovne oblike i boje. Purizam je usmjeren na postizanje estetike koja je čista i bez dodatnih ukrasa, naglašavajući istu filozofiju koja je prisutna u modernim umjetnostima i arhitekturi.

Prema Botzemu i Schimmeru (2021), purizam u dizajnu često se manifestira kroz minimalizam, gdje se jednostavnost koristi kao sredstvo za održivost i smanjenje utjecaja na okoliš. Ova filozofija postavlja akcent na funkcionalnost i kvalitetu materijala, smanjujući potrebu za čestim promjenama i novim proizvodima.

Purizam kao estetski pravac nastao je u 20. stoljeću, a njegovi korijeni se mogu pratiti u modernizmu i funkcionalizmu koji su značajno oblikovali umjetnost i arhitekturu tog razdoblja. Geeraerts i Grondalaers (2000) objašnjavaju da je purizam u velikoj mjeri bio pod utjecajem francuskog utjecaja na belgijski i nizozemski dizajn, gdje su se čist i jednostavan oblik smatrali ključnim za modernizaciju i inovaciju.

Jedan od najvažnijih trenutaka u povijesti purizma bio je razvoj stilskih pravaca kao što su De Stijl i Bauhaus, koji su aktivno promovirali ideju da "manje je više". Stil De Stijl, s njegovim naglaskom na osnovne geometrijske oblike i primarne boje, bio je značajan u oblikovanju purističkih ideja u dizajnu. Slično tome, Bauhaus je promovirao funkcionalnost i jednostavnost kroz dizajn koji je trebao biti pristupačan i praktičan za masovnu proizvodnju.

Purizam u dizajnu također je imao značajan utjecaj na modu. Di Trocchio (2011) analizira utjecaj Madeline Vionnet, koji je bio poznat po svom purističkom pristupu dizajnu odjeće. Vionnet je koristila drapiranje i jednostavne linije kako bi stvorila elegantne, ali funkcionalne komade, što je odražavalo purističke principe u modi.

Sredinom 20. stoljeća, purizam se počeo usmjeravati prema minimalizmu, što je dovelo do još veće eliminacije suvišnih elemenata i fokusiranja na osnovne oblike i funkcionalnost. Ovaj pristup se nastavio razvijati i u novim industrijama, uključujući digitalni dizajn, gdje se jednostavnost i čistoća vizualnog prikaza često koriste za poboljšanje korisničkog iskustva.

Purizam je imao dubok utjecaj na različite aspekte dizajnerske prakse. U arhitekturi, ovaj pristup se ogleda u stvaranju prostora koji su jednostavni i funkcionalni, s naglaskom na kvalitetu materijala i detalje koji podržavaju osnovnu svrhu prostora. U modnom dizajnu, purizam se često manifestira kroz jednostavne krojeve i minimalne ukrase, što omogućava stvaranje odjeće koja je istovremeno elegantna i funkcionalna. Lunden (2020) istražuje kako se moda može vidjeti kao oblik komunikacije koji koristi purizam kako bi se stvorili novi načini izražavanja u dizajnu odjeće.

Nixon (2012) predlaže da purizam u dizajnu može poslužiti kao metodologija koja omogućava dizajnerima da se fokusiraju na ključne aspekte svog rada i da eliminiraju sve što nije nužno za postizanje osnovne svrhe. Ovo razmišljanje može pomoći dizajnerima da se usmjere na inovaciju i kreativnost unutar okvira jednostavnosti.

Na kraju, purizam u dizajnu pokazuje kako se filozofija minimalizma može primijeniti na različite aspekte vizualne umjetnosti i arhitekture, pružajući jasne smjernice za stvaranje funkcionalnih i estetski privlačnih objekata. Iako se purizam razvijao kroz vrijeme i prilagođavao novim tehnologijama i trendovima, njegova osnovna načela ostaju relevantna i važna za dizajn i umjetnost i danas.

3.2. Pojam purizma u dizajnu

Purizam, kao estetski i filozofski pravac, predstavlja jedan od ključnih smjerova u modernom dizajnu i umjetnosti. Ovaj pravac, koji se pojavio u ranim decenijama 20. stoljeća, naglašava jednostavnost i funkcionalnost, često suprotstavlja se ornamentaciji i suvišnim detaljima. Razumijevanje purizma u dizajnu zahtijeva detaljno istraživanje njegovih definicija, ključnih karakteristika, te razlikovanja od drugih stilskih pravaca.

Purizam, koji je postao prepoznatljiv kroz rad arhitekata i dizajnera kao što su Le Corbusier i Madeleine Vionnet, fokusira se na ideju minimalizma u umjetnosti i dizajnu. Definira se kao težnja ka čistim, jednostavnim oblicima i funkcionalnim rješenjima, gdje su ornamentacija i suvišni ukrasi isključeni. Ovaj stil se temelji na načelima jasnoće i jasno definiranih linija, naglašavajući estetiku jednostavnosti i funkcionalnosti (Di Trocchio, 2011).

Ključne karakteristike purizma uključuju (Geeraerts I Grondalaers, 2000):

1. **Jednostavnost:** Purizam favorizira jednostavne forme i čiste linije, koje eliminiraju nepotrebne dekoracije. Ovaj pristup se odražava u stvaranju objekata koji su funkcionalni i estetski u svojoj osnovnoj formi
2. **Geometrijske Forme:** Korištenje osnovnih geometrijskih oblika kao što su kvadrati, krugovi i pravokutnici, često se primjećuje u purističkom dizajnu. Ovi oblici služe kao temelj za razvoj složenijih struktura, ali uvijek zadržavaju svoju osnovnu jednostavnost.
3. **Funkcionalnost:** Purizam naglašava funkcionalnost kao ključni aspekt dizajna. Svaki element mora služiti određenoj svrsi, čime se minimizira suvišni dekor i nepotrebni detalji.
4. **Prostor i Svjetlost:** U arhitekturi i dizajnu interijera, purizam često koristi prostor i prirodnu svjetlost kako bi dodatno naglasio jednostavnost i otvorenost. Ovaj pristup stvara osjećaj prostranosti i jasnoće.

Purizam se često uspoređuje s drugim stilskim pravcima kao što su art deco, barok i funkcionalizam, svaki od kojih donosi različite pristupe dizajnu i estetici, a neki od njih su (Nixon, 2012):

1. **Purizam nasuprot Art Decou:** Dok je art deco poznat po svojoj luksuznoj estetici i složenim ornamentima, purizam se distancira od tih ukrasa. Art deco slavi bogatstvo i raskoš kroz detaljne dekoracije i kompleksne oblike, dok purizam teži jednostavnosti i funkcionalnosti. U art deceu, ukrasi su često prisutni i igraju ključnu ulogu u dizajnu, dok purizam teži suzdržanom pristupu bez nepotrebnog ukrašavanja.
2. **Purizam nasuprot Baroka:** Barok je stil poznat po svojoj grandioznosti i složenim, dekorativnim elementima. Nasuprot tome, purizam teži minimizmu i jednostavnosti, odbacujući raskoš i pretjerano ukrašavanje. Barokne forme su često složene i emocionalne, dok purizam teži racionalnosti i jasnoći.
3. **Purizam nasuprot Funkcionalizma:** Funkcionalizam se također usredotočuje na funkcionalnost, ali često u kontekstu industrijskog dizajna i produkcijskih tehnika. Funkcionalizam naglašava upotrebljivost i ekonomičnost, ali može uključivati više ukrasnih elemenata u usporedbi s purizmom. Purizam, s druge strane, teži krajnjoj jednostavnosti i eliminaciji svih elemenata koji nisu striktno neophodni za funkcionalnost.

Purizam je stil koji se definira kroz svoju predanost jednostavnosti i funkcionalnosti, nastojeći eliminirati suvišne ukrase i detalje. Razlikovanje purizma od drugih stilskih pravaca pomaže u razumijevanju njegove jedinstvenosti i utjecaja na dizajn. Dok art deco, barok i funkcionalizam donose različite pristupe i estetike, purizam se ističe svojim fokusom na čiste, geometrijske forme i funkcionalnost. Ova filozofija i praksa značajno su oblikovali moderni dizajn, pružajući temelj za razumijevanje kako dizajnerski principi mogu utjecati na razvoj i interpretaciju estetskih i funkcionalnih vrijednosti.

3.3. Purizam u povijesti dizajna

Purizam, kao umjetnički i dizajnerski pravac, predstavlja jednu od ključnih faza u razvoju modernog dizajna i umjetnosti. Ovaj pravac, koji se pojavljuje početkom 20. stoljeća, karakterizira se strogošću, jasnoćom i jednostavnošću oblika, s naglaskom na funkcionalnost i eliminaciju

suvišnih ukrasa. Purizam je bio reakcija na sveprisutnu ornamentiku i složenost prethodnih umjetničkih stilova, tražeći povratak osnovama i čistim formama.

Lunden (2020) navodi: povijest purizma kao umjetničkog pravca započinje s radovima pionira poput Amédée Ozenfanta i Charlesa-Édouarda Jeannereta, poznatog kao Le Corbusier. Njihov rad na početku 20. stoljeća postavio je temelje za razvoj čistih i funkcionalnih estetskih principa u arhitekturi i dizajnu. Purizam se razvio kao nastavak kubizma, ali s naglaskom na još strožim pravilima i apsolutnom jasnom formom. Ozenfant i Le Corbusier su u svojim radovima nastojali postići savršenu harmoniju između forme i funkcije, eliminirajući sve što nije nužno za funkcionalnost objekta.

Utjecaj purizma proširio se na različite dizajnerske discipline, uključujući arhitekturu, industrijski dizajn, pa čak i modu. U arhitekturi, purizam je postavio standarde koji su oblikovali modernistički dizajn i urbanizam.

Le Corbusier je svojim projektima poput "Villa Savoye" i "Unité d'Habitation" pokazao kako se principi purizma mogu primijeniti na stvaranje funkcionalnih i estetski savršenih prostora. Ovi radovi nisu samo simbolizirali estetsku revoluciju, već su također utjecali na način na koji se arhitektura razumije i prakticira (Lunden, 2020).

U industrijskom dizajnu, purizam je imao sličan utjecaj, promovirajući jednostavnost i funkcionalnost. Dizajneri poput Dietera Ramsa usvojili su principe purizma kako bi stvorili proizvode koji su estetski privlačni, ali također i izuzetno funkcionalni. Ramsov rad za Braun postao je uzor za minimalizam u dizajnu proizvoda, gdje se svaka komponenta promišlja s obzirom na svoju funkciju i doprinos cjelokupnom dizajnu.

Modni dizajn također je bio pod utjecajem purizma, iako na drugačiji način. Dizajneri poput Madeleine Vionnet pokazali su kako se principi purizma mogu primijeniti na stvaranje odjeće koja je jednostavna, ali sofisticirana (Di Trocchio, 2011).

Vionnetova fokusiranost na čiste linije i precizne krojeve oslikava filozofiju purizma, gdje je svakodnevna moda tretirana kao umjetnički izraz s naglaskom na funkcionalnost i estetiku.

S obzirom na sve ove aspekte, jasno je da je purizam ostavio dubok i trajan utjecaj na različite dizajnerske discipline. Od arhitekture i industrijskog dizajna do mode, principi purizma nastavljaju oblikovati suvremene estetske norme i funkcionalne standarde. Kroz svoju povijest, purizam je

pokazao kako jasnoća i jednostavnost mogu voditi ka stvaranju inovativnih i trajnih dizajnerskih rješenja.

3.4. Purizam u modnom dizajnu

Purizam je estetski i filozofski pravac koji se odlikuje jasnoćom, jednostavnošću i funkcionalnošću. U modnom dizajnu, ovaj stil se manifestira kroz minimalizam u oblikovanju odjeće i modnih dodataka, gdje se odbacuju suvišni detalji i ornamentacija u korist čistih linija i osnovnih oblika. Kroz primjenu purizma, modni dizajneri stvaraju odjevne komade koji ne samo da su estetski ugodni već i funkcionalni, čime se postiže istinski balans između forme i funkcije.

Purizam u modnom dizajnu može se prepoznati po svojoj predanosti jednostavnosti i smanjenju na minimum. Ovaj stil odražava filozofiju koja naglašava bitno i eliminira sve nepotrebno. Kroz povijest, purizam se često povezuje s radom dizajnera poput Madeleine Vionnet, koji je svojim inovativnim pristupom oblikovanju odjeće dao značajan doprinos razvoju ovog stila. Vionnet je poznata po svojim čistim linijama i upotrebi geometrijskih oblika, koji su oblikovali kako se odjeća dizajnira i nosi (Di Trocchio, 2011).

Utjecaj purizma na dizajn odjeće i modnih dodataka može se vidjeti u različitim aspektima modernog mode. U dizajnu odjeće, purizam se manifestira kroz upotrebu jednostavnih, ali elegantnih krojeva, koji omogućuju nositelju da se izrazi kroz minimalistički stil. Puristički dizajnirani komadi često se odlikuju monokromatskim bojama, ravnim šavovima i bez dodatnih ukrasa, čime se postiže sofisticirana i sofisticirana estetika. Ovaj pristup ne samo da omogućava individualnom stilu da dođe do izražaja, već i pomaže u stvaranju dugotrajnijih i univerzalnijih komada koji se lako kombiniraju s različitim stilovima i prigodama (Lunden, 2020).

Purizam također ima značajan utjecaj na dizajn modnih dodataka, kao što su torbe, cipele i nakit. Ovi dodaci često usvajaju minimalistički pristup, s naglaskom na funkcionalnost i jednostavnost.

Na primjer, torbe dizajnirane u purističkom stilu često su bez suvišnih detalja i ukrasa, s čistim linijama i jednostavnim oblicima. Takvi dodaci ne samo da dopunjuju odjevne komade već i naglašavaju minimalistički estetski izraz, koji je ključan za purizam (Nixon, 2012).

Povezanost purizma s održivošću i etikom također je važan aspekt u modnom dizajnu. Kroz primjenu principa purizma, dizajneri često stvaraju odjeću koja je dugotrajnija i manje podložna brzim promjenama u trendovima. Ovaj pristup može pridonijeti održivosti u modnoj industriji, smanjujući potrebu za čestim zamjenama odjeće i smanjujući tako ekološki otisak industrije. Purizam u modnom dizajnu ne samo da se fokusira na estetski i funkcionalni aspekt, već također podržava filozofiju koja potiče razmišljanje o dugoročnim posljedicama mode na okoliš i društvo (Botzem i Schimmer, 2021).

Purizam u modnom dizajnu predstavlja važan stil koji se odlikuje jednostavnošću, funkcionalnošću i elegancijom. Kroz svoje načelo eliminacije suvišnih detalja i naglašavanje čistoće forme, purizam je značajno utjecao na dizajn odjeće i modnih dodataka, omogućujući stvaranje komada koji su istovremeno estetski privlačni i funkcionalni. Utjecaj purizma također se odražava u njegovom doprinosu održivosti i etici u modi, čime se dodatno potvrđuje njegov značaj u suvremenom dizajnu.

3.5. Purizam u umjetnosti: Bahaus i De stil

Purizam u umjetnosti, zajedno s pravcima Bauhauusa i De Stila, igra ključnu ulogu u razumijevanju razvoja modernog umjetničkog i arhitektonskog dizajna. Ovi pravci ne samo da su značajno oblikovali estetske norme 20. stoljeća, već su također utjecali na način na koji percipiramo i pristupamo umjetnosti i arhitekturi.

Purizam, koji se razvio u Francuskoj tijekom 1910-ih, bio je umjetnički i arhitektonski pravac koji je težio jasnoći, jednostavnosti i harmoniji kroz smanjenje vizualnog šuma i kompleksnosti. Osnivači ovog pokreta, Amédée Ozenfant i Charles-Édouard Jeanneret, poznatiji kao Le Corbusier, nastojali su odvojiti umjetnost od prekompliciranih oblika i stilova prethodnih razdoblja. Purizam je naglašavao upotrebu osnovnih geometrijskih oblika i jednostavnih boja, te je imao za cilj stvaranje vizualne jasnoće i estetike koja je trebala odražavati racionalnost i funkcionalnost (Ruedi, 2010).

Sličan pristup usvojen je u De Stilu, umjetničkom pokretu koji je nastao u Nizozemskoj, a koji je bio aktivan od 1917. do 1931. godine. Ovaj pravac, koji je osnovao Piet Mondrian i Theo van Doesburg, bio je poznat po svojoj upotrebi osnovnih boja i pravokutnih oblika, te je težio stvaranju harmonije kroz strogo geometrijske kompozicije. De Stijl, ili "Stil" na nizozemskom, bio je usmjeren na stvaranje univerzalnog vizualnog jezika koji bi mogao biti primjenjiv u svim aspektima života, uključujući umjetnost, arhitekturu i dizajn (Ruedi, 2010).

Slika 1: Le Corbusier ,1922 *Nature morte verticale* , ulje na platnu

S druge strane, Bauhaus, njemačka škola dizajna osnovana 1919. godine u Weimaru od strane Waltera Gropiusa, predstavljao je pristup koji je bio usmjeren na integraciju umjetnosti i tehnologije. Bauhaus je bio revolucionaran u smislu što je ujedinio umjetničke i zanatske discipline, te nastojao povezati umjetnički izrađene predmete s industrijskom proizvodnjom. Njegova filozofija bila je usmjerena na funkcionalnost i jednostavnost, a radovi su često uključivali modularne i standardizirane elemente.

Iako su Purizam, De Stijl i Bauhaus imali sličan cilj stvaranja umjetničkog izraza kroz jednostavnost i funkcionalnost, njihov pristup i stilovi značajno su se razlikovali. Dok je Purizam bio fokusiran na jasnoću i geometrijske oblike, De Stijl je naglašavao harmonične kompozicije s osnovnim bojama i oblicima, dok je Bauhaus ujedinio umjetnost s industrijskim dizajnom kroz primjenu novih materijala i tehnologija.

Svi ovi pokreti ostavili su dubok utjecaj na razvoj modernog dizajna i arhitekture. Njihove ideje i principi i danas su relevantni, a mnogi suvremeni dizajneri i arhitekti nastavljaju istraživati i razvijati koncepte koje su ovi pravci postavili. Purizam, De Stijl i Bauhaus nisu samo povijesni artefakti, već i trajni izvori inspiracije za umjetnike i dizajnere diljem svijeta (Frampton, 2007).

3.6. Purizam u arhitekturi: Le Corbusier

Purizam u arhitekturi, kao ključni pravac modernističkog dizajna, značajno je oblikovao razvoj arhitekture u 20. stoljeću. Predstavnik ovog pravca, Charles-Édouard Jeanneret, poznatiji kao Le Corbusier, bio je jedan od najvažnijih arhitekata i teoretičara koji su uvelike utjecali na oblikovanje moderne arhitekture. Purizam, koji se razvio u Francuskoj tijekom 1910-ih i 1920-ih godina, naglašavao je jednostavnost, funkcionalnost i racionalnost kroz upotrebu osnovnih geometrijskih oblika i čiste kompozicije. Le Corbusier je ovaj pravac primijenio u svojem radu, stvarajući arhitektonske projekte koji su postavili temelje za modernističku arhitekturu.

Purizam u arhitekturi usmjeren je na odbacivanje ukrasnih elemenata i fokusiranje na čiste, geometrijske oblike. Ovaj pravac je bio reakcija na složene stilove 19. stoljeća i težio je stvaranju prostora koji su odražavali racionalnost i funkcionalnost. Le Corbusier, u suradnji s Amédéeom Ozenfantom, koji je bio suosnivač Purizma, razvijao je ideje koje su se temeljile na jednostavnim, pravokutnim volumenima i jasno definiranim funkcionalnim zonama (Kolb, 2003).

Le Corbusier je primijenio principe Purizma u svojim projektima, stvarajući arhitekturu koja je bila jednostavna, ali duboko funkcionalna. Njegov poznati koncept "Pet točaka nove arhitekture" uključivao je slobodno tlo, slobodne fasade, prozore na vrhu, slobodan plan i krovne vrtove. Ove ideje odražavaju purističke principe jednostavnosti i racionalnosti. U njegovim radovima, kao što su Villa Savoye i Unité d'Habitation, Le Corbusier demonstrira kako arhitektura može integrirati

funkcionalnost i estetsku jasnoću, stvarajući prostore koji su estetski ugodni, ali i vrlo funkcionalni (Kolb, 2003).

Villa Savoye, smještena u Poissy kod Pariza, primjer je Le Corbusierovog purističkog pristupa. Ova kuća, završena 1931. godine, pokazuje njegove osnovne principe – uvođenje slobodnog tlocrta i slobodne fasade, te upotrebu modernih materijala kao što su beton i staklo. Arhitektura ove kuće odražava ideje Purizma kroz svoje čiste linije, jednostavne oblike i funkcionalni raspored prostorija. Villa Savoye je primjer kako puristički principi mogu biti primijenjeni u stvaranju elegantnih i funkcionalnih životnih prostora.

Još jedan značajan projekt Le Corbusiera bio je Unité d'Habitation u Marseilleu, dovršen 1952. godine. Ovaj stambeni kompleks koristi purističke principe u velikim razmjerima, pružajući rješenja za urbane stanove koja su funkcionalna i estetski usklađena. Kompleks je konstruiran s ciljem stvaranja učinkovitih stambenih jedinica koje zadovoljavaju potrebe urbanog života, koristeći racionalni pristup koji je bio karakterističan za Purizam (Kolb, 2003).

Le Corbusier je svojim radom značajno utjecao na razvoj modernističke arhitekture, a njegovi principi Purizma oblikovali su način na koji arhitekti pristupaju dizajnu. Njegova sposobnost da poveže teoretske koncepte s praktičnim rješenjima stvorila je temelje za moderne arhitektonske prakse i ostavila trajni utjecaj na arhitekturu 20. stoljeća.

Slika 2: Le Corbusier Ronchamp kapelica

4. MODNI DODACI I PURIZAM

4.1. Pojam modnih dodataka

Modni dodaci igraju ključnu ulogu u oblikovanju i upotpunjavanju osobnog stila, ali njihova funkcija nadmašuje samo estetske aspekte. Oni mogu biti izraz individualnosti, refleksija društvenih i kulturnih trendova, te u nekim slučajevima i praktični elementi svakodnevnog života.

Modni dodaci predstavljaju komponente odjeće i stila koje nadopunjuju osnovnu garderobu i dodaju osobni pečat. Oni mogu varirati od nakita, torbi, šešira, pojasova, obuće, do šalova i rukavica. Iako se često koriste za ukrašavanje ili dodavanje vizualne privlačnosti, modni dodaci imaju i funkcionalne uloge.

Prema definiciji koju nudi Di Trocchio (2011), modni dodaci su elementi koji služe za personalizaciju i isticanje stila, često doprinoseći ukupnom izgledu na način koji odražava individualni ukus i kulturni kontekst.

Modni dodaci mogu se klasificirati u nekoliko glavnih kategorija, pri čemu svaka od njih ima specifične funkcije i estetske ciljeve. Prva kategorija uključuje nakit, koji obuhvaća ogrlice, narukvice, prstenje i naušnice. Nakit se često koristi za dodavanje blještavila i sofisticiranosti, ali može imati i simboličke ili sentimentalne vrijednosti (Nixon, 2012).

Druga kategorija su torbe i ruksaci, koji služe praktičnoj svrsi prenošenja osobnih stvari, ali također igraju značajnu ulogu u oblikovanju stila. Torbe dolaze u različitim oblicima, veličinama i materijalima, što ih čini ključnim dodatkom koji može transformirati i unaprijediti izgled odjeće (Lunden, 2020).

Šeširi i kapa predstavljaju treću kategoriju i služe kao zaštita od vremenskih uvjeta, ali također mogu biti snažan modni izričaj. Šeširi mogu varirati od formalnih top-hatova do casual kapa, svaki sa svojim vlastitim stilom i svrhom (Botzem i Schimmer, 2021).

Pojačivači stila kao što su pojasovi i remeni, također su važan dodatak koji može naglasiti struk, promijeniti siluetu i dodati element sofisticiranosti ili jednostavnosti u odjeću. Pojasovi su često korišteni za definisanje figura i dodavanje strukturiranosti outfitu (Geeraerts i Grondalaers, 2000).

Obuća uključuje sve vrste cipela i čizama, koji su ključni za udobnost i funkcionalnost, ali također značajno utječu na cjelokupni izgled. Obuća može biti casual, formalna, sportska ili sve između, ovisno o prigodi i osobnom stilu (Nutzel-Lange, 2000).

Šalovi i rukavice su dodatci koji su posebno važni u hladnijim mjesecima, pružajući toplinu i zaštitu. Oni mogu biti izrađeni od različitih materijala i dolaziti u različitim stilovima, što im omogućava da budu i funkcionalni i modno relevantni (Lunden, 2020).

Funkcionalne i estetske funkcije modnih dodataka su različite, ali često se prepliću. Neki dodaci, poput nakita, primarno služe estetskoj svrsi, dodajući luksuz i sofisticiranost odjeći. S druge strane, dodaci poput torbi i obuće imaju i praktične funkcije, kao što su nošenje osobnih stvari ili zaštita od vremenskih uvjeta.

Pored svoje osnovne funkcije, modni dodaci mogu služiti i kao sredstvo za izražavanje osobnosti i društvenog statusa. Kroz odabir specifičnih dodataka, pojedinci mogu komunicirati svoj stil, profesionalni status i kulturne preferencije. Također, modni dodaci često odražavaju trenutne trendove i mogu igrati ulogu u oblikovanju kulturnog identiteta i društvenih normi (Nixon, 2012).

Zaključno, modni dodaci su ključni elementi u modnoj industriji, koji služe ne samo za nadopunjavanje i ukrašavanje osnovne odjeće, već i za pružanje funkcionalnosti i izražavanje individualnog stila. Različite vrste dodataka imaju svoje specifične uloge i značenja, što ih čini neizostavnim dijelom svakodnevnog odijevanja i modnog izraza.

4.2. Primjene purizma u modnim dodacima

Purizam, kao estetski pravac koji naglašava jednostavnost i funkcionalnost, ima dubok utjecaj na dizajn modnih dodataka. Ovaj pravac, koji je nastao iz umjetničkih i arhitektonskih principa početkom 20. stoljeća, prepoznaje važnost eliminacije suvišnih elemenata kako bi se postigla čista i učinkovita forma. U kontekstu modnih dodataka, purizam se očituje kroz minimalizam u oblikovanju, fokusiranje na osnovne funkcije i eliminaciju svega što bi moglo odvlačiti pažnju od osnovne svrhe dodatka.

Prema Botzem i Schimmer (2021), primjena purističkih principa u modnim dodacima usmjerena je na stvaranje predmeta koji su jednostavni, ali sofisticirani, kombinirajući funkcionalnost s estetskom elegancijom. Ovaj pristup omogućuje dizajnerima da stvaraju dodatke koji se lako integriraju u različite stilove i prilike, a istovremeno zrače sofisticiranošću kroz svoju jednostavnost. Purizam u modnim dodacima često se manifestira kroz odabir čistih linija, osnovnih boja i minimalističkih detalja.

Jedan od značajnih primjera primjene purizma u modnim dodacima može se vidjeti u radu dizajnera poput Jil Sander, čije kolekcije često reflektiraju načela minimalizma. Sander je poznata po svojoj sposobnosti da stvori dodatke koji su estetski jednostavni, ali duboko promišljeni u svojoj

funkcionalnosti. Njezini dodaci često koriste osnovne oblike i neutralne boje, što omogućuje da se uklapaju u različite modne kontekste dok zadržavaju osjećaj luksuza i sofisticiranosti (Lunden, 2020).

Slika 3: Jill Sander crna kožna torba iz devedesetih

Osim Sander, modna marka Comme des Garçons također je primjer primjene purističkih načela u dizajnu dodataka. Rei Kawakubo, osnivačica marke, poznata je po svojoj sklonosti prema inovativnim i minimalnim dizajnerskim rješenjima. Kawakubo koristi purističke principe kako bi stvorila dodatke koji su istovremeno funkcionalni i umjetnički izrađeni, često eksperimentirajući s osnovnim oblicima i teksturama na način koji ističe njihovu jednostavnost i estetsku snagu.

Također, rad modnog brenda COS pruža izvrstan primjer kako purizam može oblikovati dizajn modnih dodataka. COS se ističe svojim minimalističkim pristupom, stvarajući dodatke koji se odlikuju čistim linijama i jednostavnim oblicima, što je u skladu s purističkim načelima. Ovi dodaci često koriste visokokvalitetne materijale i preciznu izradu kako bi postigli sofisticiran izgled, dok istovremeno ostaju funkcionalni i dugotrajni (Beltrano i Cantore, 2020).

Utjecaj purizma na dizajn modnih dodataka pokazuje kako estetska jednostavnost može koegzistirati s funkcionalnošću i inovacijom. Kroz primjenu purističkih načela, dizajneri mogu stvarati dodatke koji nisu samo vizualno privlačni, već i korisni i prilagodljivi različitim stilovima i prilikama. Ovaj pristup omogućuje stvaranje proizvoda koji su trajni i svestrani, dok istovremeno odražavaju dublje estetske i filozofske principe purizma.

4.3. Utjecaj purizma na modne dodatke i modnu Industriju

Purizam, s njegovim naglaskom na jednostavnost, funkcionalnost i eliminaciju suvišnih elemenata, značajno je utjecao na modnu industriju, posebno u kontekstu tržišta modnih dodataka.

Purizam u modnim dodacima odražava se kroz dizajn koji favorizira minimalizam i suzdržanost. Ovaj pristup, koji je prethodno bio dominantan u arhitekturi i umjetnosti, sada pronalazi svoje mjesto i u modnom dizajnu. Puristički dodaci, kao što su jednostavni torbice, minimalistički nakit i čiste linije obuće, postali su ključni trendovi u modnoj industriji.

Botzem i Schimmer (2021) naglašavaju da purizam nudi rješenja koja odgovaraju na potrebe za održivošću i kvalitetom, čime se povezuje s rastućom svijješću o ekološkim i etičkim pitanjima među potrošačima. Ova povezanost s održivošću čini purističke dodatke privlačnima za tržište koje je sve više usmjereno prema odgovornom konzumiranju.

Purizam u modnim dodacima ne samo da se odnosi na estetiku, već i na funkcionalnost. Dodaci koji slijede purističke principe često su dizajnirani tako da budu dugotrajni i svestrani, što se uklapa u trendove dugoročne vrijednosti i minimaliziranja otpada (Geeraerts i Grondalaers, 2000). Ovaj pristup ne samo da smanjuje potrebu za čestim zamjenama dodataka, već također naglašava važnost kvalitete iznad kvantitete.

Prihvatanje purističkih dodataka među potrošačima pokazuje rastući interes za stilove koji su suptilni, ali sofisticirani. Purizam, s njegovim naglaskom na jednostavnost i funkcionalnost, privlači potrošače koji traže klasične, ali suvremene komade koji se mogu lako kombinirati s različitim odjevnim kombinacijama. Prema istraživanjima, puristički dodaci često rezoniraju s potrošačima koji cijene kvalitetu i dugovječnost više od trenutnih trendova (Lunden, 2020).

Povećanje prihvatanja purističkih dodataka može se pripisati nekoliko faktora. Prvo, purizam se povezuje s održivošću i etičkim konzumiranjem, što je postalo sve važnije za moderne potrošače.

Modni dodaci koji slijede ove principe često koriste ekološki prihvatljive materijale i etički prihvatljive procese proizvodnje, što dodatno povećava njihovu privlačnost (Nixon, 2012). Potrošači su sve svjesniji utjecaja svojih kupnji na okoliš i društvo, pa su stoga skloniji ulagati u dodatke koji odražavaju njihove vrijednosti.

Drugi važan aspekt je promjena u percepciji luksuza i stila. Puristički dodaci često su povezani s luksuzom koji nije očigledan, već suptilan. Ovaj oblik luksuza privlači potrošače koji teže jednostavnosti i suzdržanosti, a ne prekomjernom ukrašavanju i ekscentričnim dizajnom (Di Trocchio, 2011).

Puristički dodaci omogućuju individualno izražavanje kroz minimalistički dizajn koji može biti i sofisticiran i elegantan, ali bez pretjerane razmetljivosti.

Purizam također igra značajnu ulogu u oblikovanju tržišta modnih dodataka kroz njegov utjecaj na dizajn i proizvodne procese. Korištenje jednostavnih oblika i visokokvalitetnih materijala u purističkim dodacima često dovodi do inovacija u proizvodnji, usmjerenih na stvaranje dugotrajnih i funkcionalnih proizvoda koji zadovoljavaju estetske i praktične potrebe potrošača (Nutzel-Lange, 2000).

Utjecaj purizma na modnu industriju, posebno na tržište modnih dodataka, očituje se kroz povećanu potražnju za jednostavnim, funkcionalnim i održivim dizajnom. Prihvatanje purističkih dodataka među potrošačima odražava promjene u vrijednostima i preferencijama koje se usmjeravaju prema dugoročnoj vrijednosti i ekološkoj odgovornosti. Ovi trendovi sugeriraju da će purizam nastaviti igrati ključnu ulogu u oblikovanju budućih smjerova u modnom dizajnu.

4.4. Ekološki i socijalni aspekti purizma u modnom dizajnu

Purizam, sa svojom estetikom jednostavnosti i funkcionalnosti, ima značajan utjecaj na održivost i etički dizajn u modnoj industriji. Ovaj pravac, koji naglašava eliminaciju suvišnih elemenata i fokusiranje na osnovne forme, pruža prirodnu osnovu za pristup koji je u skladu s principima održivosti. U modnom dizajnu, gdje je ubrzan razvoj i proizvodnja često u sukobu s ekološkim i etičkim standardima, purizam se pojavljuje kao ključni faktor u promicanju održivijih i etički prihvatljivijih praksi.

Jedan od glavnih utjecaja purizma na održivost u modi je njegova sklonost ka smanjenju otpada i promicanju dugovječnih dizajnerskih rješenja. Puristički dizajn teži stvaranju odjevnih predmeta koji su jednostavni, ali funkcionalni, što može značiti manju potrebu za čestim zamjenama i popravljajima. Ova dugovječnost doprinosi smanjenju ukupne količine otpada koji se generira u modnoj industriji, jer manja količina odjeće koja se mora često obnavljati smanjuje ekološki otisak (Botzem i Schimmer, 2021).

Osim što smanjuje otpade, purizam također često uključuje korištenje visoko kvalitetnih materijala koji su dizajnirani da traju dulje. Dizajneri koji slijede purističke principe obično odabiru materijale s dugim vijekom trajanja i visokom izdržljivošću, čime se smanjuje potreba za proizvodnjom novih materijala i smanjuje utjecaj na okoliš. Ovaj pristup ne samo da podržava ekološke ciljeve, već također pridonosi etičkim standardima u modnoj industriji jer se fokusira na kvalitetu nad kvantitetom.

Povezanost između purizma i ekoloških trendova u modi vidljiva je kroz rad dizajnera i marki koji su usvojili minimalistički pristup kao sredstvo za promicanje održivosti. Primjerice, brendovi poput Stella McCartney i Eileen Fisher integriraju purističke principe u svoje kolekcije, koristeći održive materijale i jednostavne, ali sofisticirane dizajne kako bi smanjili negativan utjecaj na okoliš. McCartney, poznata po svom ekološkom pristupu, koristi puristički dizajn za stvaranje odjeće koja nije samo estetski privlačna već i ekološki prihvatljiva, naglašavajući važnost korištenja materijala koji su u skladu s načelima održivosti (Botzem i Schimmer, 2021).

S druge strane, etički aspekti purizma također se manifestiraju u promicanju pravednih radnih uvjeta i transparentnosti u proizvodnji. Puristički dizajn često uključuje pažljivo razmatranje cijelog procesa proizvodnje, od nabave materijala do finalne izrade. Ovaj detaljan pristup pomaže u identificiranju i minimiziranju negativnih socijalnih i ekoloških utjecaja, osiguravajući da proizvodi ne samo da zadovoljavaju estetske standarde, već i da su proizvedeni na način koji je u skladu s etičkim normama.

Nadalje, Samuels (2024) navodi da je purizam u modnom dizajnu ne samo da utječe na estetiku i funkcionalnost odjevnih predmeta, već igra ključnu ulogu u promicanju održivosti i etičkog dizajna. Kroz fokusiranje na jednostavnost, dugovječnost i visoku kvalitetu, purizam doprinosi smanjenju otpada i negativnog utjecaja na okoliš, dok istovremeno podržava pravedne i transparentne proizvodne prakse. Ovaj pristup predstavlja važan korak prema održivijoj i etički

odgovornijoj modnoj industriji, gdje se estetske vrijednosti usklađuju s ekološkim i socijalnim ciljevima.

4.5. Komercijalni aspekti purizma u modnom dizajnu

Purizam, s naglaskom na jednostavnost, funkcionalnost i čistoću forme, ne utječe samo na estetske aspekte modnog dizajna već također ima značajan utjecaj na komercijalne aspekte industrije mode.

Purizam kao dizajnerski pravac nudi jedinstvene prednosti u brendiranju modnih dodataka. Minimalistički dizajn koji karakterizira purizam često se odlikuje čistim linijama i suptilnim detaljima, što pomaže u stvaranju prepoznatljivog identiteta brenda. Ova estetika može biti izuzetno korisna u izgradnji brenda jer omogućava jasnu i dosljednu vizualnu komunikaciju. Na primjer, brendovi koji se drže purističkog pristupa često koriste jednostavne i elegantne logotipe, tipografiju i palete boja, što doprinosi stvaranju prepoznatljivog i sofisticiranog imidža (Lunden, 2020).

Ovaj pristup može privući potrošače koji cijene eleganciju i funkcionalnost, te stvaraju snažnu povezanost s brendom kroz dosljednost u dizajnu.

Marketinške strategije koje koriste puristički dizajn također se oslanjaju na principe jednostavnosti i jasnoće. U oglašavanju, brendovi često naglašavaju osnovne karakteristike svojih proizvoda, kao što su kvaliteta materijala i funkcionalnost, bez preopterećenja potrošača suvišnim informacijama.

Takav pristup može poboljšati učinkovitost marketinških kampanja jer pomaže potrošačima da brzo razumiju što brend nudi i zašto je to relevantno za njih. Na primjer, marketinške kampanje za puristički dizajnirane modne dodatke mogu se fokusirati na naglašavanje kvalitete i trajnosti proizvoda, koristeći minimalan vizualni sadržaj kako bi komunicirale osnovne prednosti (Nixon, 2012).

Purizam također ima značajan utjecaj na uspjeh komercijalnih modela u modnoj industriji. Brendovi koji se oslanjaju na puristički dizajn često se ističu kroz svoju sposobnost da stvore proizvode koji su u skladu s dugoročnim trendovima, umjesto da prate prolazne modne cikluse. Ovaj pristup može rezultirati većom trajnošću proizvoda i manjim potrebama za čestim promjenama u kolekcijama, što može smanjiti troškove proizvodnje i povećati profitabilnost (Botzem i Schimmer, 2021).

Puristički modeli također često privlače potrošače koji traže investicije u odjeću i dodatke koji će trajati, što može rezultirati većim prosječnim vrijednostima transakcija i većim zadovoljstvom kupaca.

Komercijalni uspjeh modela temeljenih na purističkom dizajnu također se može vidjeti u trendovima u maloprodaji. Na primjer, mnogi luksuzni brendovi i dizajnerski kolektivi koriste purizam kao način diferencijacije na tržištu, kreirajući proizvode koji su ne samo estetski privlačni već i visoko funkcionalni. Ova strategija omogućava brendovima da se istaknu u konkurentnom tržištu i privuku kupce koji cijene minimalistički pristup kao simbol luksuza i sofisticiranosti (Di Trocchio, 2011).

Pored toga, uspjeh komercijalnih modela koji koriste purizam može biti povezan s promjenama u potrošačkim preferencijama. U posljednjim godinama, povećan interes za održivost i etičku proizvodnju doveo je do veće potražnje za proizvodima koji su jednostavni i dugotrajni. Puristički dizajn, s naglaskom na kvalitetu i minimalizam, često se uklapa u ove trendove, čime se dodatno povećava privlačnost proizvoda među ekološki svjesnim potrošačima (Geeraerts & Grondalaers, 2000).

Zaključno, purizam ima značajan utjecaj na komercijalne aspekte modnog dizajna, uključujući brendiranje, marketinške strategije i uspjeh komercijalnih modela. Kroz svoju predanost jednostavnosti i funkcionalnosti, purizam omogućuje stvaranje prepoznatljivog brenda, učinkovito komunicira osnovne prednosti proizvoda i odgovara na rastuću potrebu za održivošću. Ova kombinacija faktora čini purizam ključnim elementom u modernom modnom poslovanju i doprinosi njegovom dugoročnom uspjehu.

5. PURIZAM, MODA I MODNI DODACI

5.1. Madeleine Vionnet

Madeleine Vionnet jedna je od najvažnijih i najutjecajnijih dizajnerica u povijesti mode. Njezino ime neizostavno se povezuje s inovacijama koje su zauvijek promijenile način na koji percipiramo i nosimo odjeću. Rođena 22. lipnja 1876. godine u gradu Chilleurs-aux-Bois, Francuska, Vionnet je svoj prvi kontakt s modom imala kroz rad u trgovinama šešira i krojačkim radionicama, ali pravi iskorak dogodio se kada je otvorila vlastiti modni atelje.

Jedan od ključnih aspekata Vionnetinog rada bio je revolucionaran pristup krojenju i konstrukciji odjeće. Pionirka je u primjeni tzv. "kroja na nabor" (cutting on the bias), tehnike koja omogućuje tkaninama da se prirodno i elegantno prilagode obliku tijela. Ova metoda je omogućila stvaranje drapiranih i slobodno padajućih kreacija koje su naglašavale ženinu prirodnu siluetu na način koji nikada prije nije viđen. Njezine haljine često su bile bez šavova, što je bio radikalni zaokret u modnom dizajnu tog vremena.

Vionnet je također bila poznata po svojoj posvećenosti kvaliteti materijala i sofisticiranom izboru tkanina. Korištenjem laganih, tekućih materijala poput svile i georgette, njezini modeli su dobivali zrakastu i lepršavu kvalitetu koja je omogućavala slobodno kretanje i jedinstvenu estetiku. Njezina sposobnost da manipulira tkaninama na način koji je naglašavao pokret i fluidnost bila je iznimno cijenjena i postavila je visoke standarde u industriji mode.

Osim toga, Vionnet je bila poznata po svojim preciznim krojačkim tehnikama i detaljnom pristupu svakom elementu dizajna. Njezine haljine nisu bile samo odjevni predmeti, već su bile prava umjetnička djela, oblikovana s velikom pažnjom i ljubavlju prema detaljima. Njezin rad je bio izrazito utjecajan na mnoge kasnije dizajnere, uključujući velike modne ikone poput Cristóbal Balenciage i Yves Saint Laurenta, koji su joj se divili i u velikoj mjeri učili iz njezinih inovacija.

Vionnetin utjecaj nije se ograničavao samo na njezinu generaciju. I danas se u mnogim modnim kreacijama i dizajnima osjeti njezin trag, a njezine tehnike krojenja i pristupi dizajnu i dalje služe kao inspiracija mnogim suvremenim dizajnerima. Njeno naslijeđe je od neprocjenjive važnosti za razumijevanje povijesti mode, a njezine inovacije u krojenju i dizajnu i dalje su temelj mnogih suvremenih stilova.

Madeleine Vionnet je preminula 6. ožujka 1975. godine, ali njezina ostavština živi i dalje kroz rad koji je postavio temelje za moderni modni dizajn. Njeno ime ostaje sinonim za elegantnu, inovativnu i besprijeckorno izrađenu modu, i njezin utjecaj na industriju mode ne može se precijeniti.

5.2. Jil Sander

Jil Sander, njemačka modna ikona poznatom po svojoj minimalističkoj estetici i preciznom krojenju. Rođena 27. listopada 1943. godine u Hamburgu, Jil Sander je postala sinonim za

sofisticirani minimalistički dizajn koji je redefinirao kako se razumije i interpretira luksuz u modnoj industriji.

Nakon studija na Visokoj školi za primijenjenu umjetnost u Hamburgu, Sander je otvorila vlastiti butik u Hamburgu 1968. godine, koji je ubrzo stekao reputaciju zbog inovativnih i odvažnih pristupa u dizajnu. Njezina filozofija je bila usmjerena na "manje je više", što se očitovalo u jednostavnim, ali vrlo pažljivo krojenim komadima odjeće koji su osvajali pažnju zbog svoje savršenosti i elegancije, a ne zbog kiča i pretjeranih ukrasa (Buechler, 2008).

Sander je od samog početka naglašavala važnost kvalitetnih materijala i preciznog krojenja. Njezini komadi odlikovali su se čistim linijama i minimalnim detaljima, što je omogućilo da se prirodna ljepota tkanine i konstrukcija komada istaknu. Sander je vjerovala da je prava ljepota u jednostavnosti, a njezini kreacije često su uključivale klasične, neutralne boje koje su se lako kombinirale i koje su omogućavale korisnicima da se usmjere na samu odjeću, a ne na njezine ukrase.

Jedan od ključnih trenutaka u njezinoj karijeri bio je početak suradnje s modnom kućom Prada, kada je potpisala ugovor 1999. godine, što je bio važan korak u širenju njezinog utjecaja na globalnoj razini. Tijekom 1980-ih i 1990-ih godina, Jil Sander je postala prepoznatljiva u modnoj industriji zbog svog inovativnog pristupa i utjecaja na razvoj minimalističkog stila. Njezin rad je postao temelj za mnoge druge dizajnere koji su kasnije usvojili sličan estetski pristup (Buechler, 2008).

Sanderova moda nije bila samo trend; ona je utjecala na način na koji su žene gledale na odjeću. Njezini dizajni su omogućavali ženama da se osjećaju snažno i samouvjereno, koristeći odjeću koja je bila elegantna, ali i funkcionalna. Ovaj spoj sofisticiranosti i praktičnosti bio je ključan za razumijevanje njezinog utjecaja na modu. Jil Sander je također bila poznata po svojoj filozofiji u kojoj je naglašavala važnost udobnosti i kvalitete izrade, često preferirajući prirodne materijale koji su osiguravali dugovječnost i funkcionalnost njezinih kreacija.

Jil Sander je u više navrata povukla svoj rad iz modne industrije, ali se uvijek vraćala s novim idejama i inovacijama. Njezin utjecaj na modu i dalje je snažan, a njezina ostavština živi u radu mnogih suvremenih dizajnera koji i dalje inspiraciju crpe iz njezine minimalističke estetike i preciznog pristupa dizajnu.

Iako se povukla iz modne scene, njezina imena i dalje su prepoznatljiva u svijetu mode, a njezin rad ostaje izvor inspiracije za mnoge koji cijene jednostavnost i kvalitetu. Sander je primjer kako snaga minimalizma može oblikovati i redefinirati modnu industriju, ostavljajući neizbrisiv trag u povijesti mode.

Slika 4: Jill Sander modna revija 1997

5.3. Comme des Garçons

Comme des Garçons je modna kuća koja je postala sinonim za avangardni dizajn i inovaciju u svijetu mode. Osnovana 1969. godine u Tokiju od strane Rei Kawakubo, ovaj brend je brzo stekao globalnu reputaciju zbog svog jedinstvenog pristupa dizajnu, koji pomiče granice konvencionalne mode i redefinira što znači biti "u trendu".

Rei Kawakubo, osnivačica Comme des Garçons, ističe se kao jedna od najutjecajnijih figura u modernom modnom svijetu. Njezina karijera započela je s prvom kolekcijom 1969. godine, koja je odmah bila prepoznata po svojoj inovativnosti. Kawakubo je poznata po tome što često ignorira tradicionalne modne norme i pravila, stvarajući odjeću koja izaziva konvencionalne estetske

standarde. Njezine kolekcije često uključuju neobične oblike, nepravilan kroj i neortodoksne materijale, što daje osjećaj eksperimentiranja i slobode (Bolten, 2017).

Jedan od ključnih elemenata Comme des Garçons estetike je pristup dekonstrukciji. Kawakubo često koristi tehniku dekonstrukcije u kojoj se tradicionalni kroj i struktura odjeće namjerno raspršuju ili prepravljaju kako bi se stvorili neobični i neočekivani oblici. Ova tehnika nije samo estetska inovacija, već i filozofski izričaj koji istražuje odnos između forme i funkcije, te između tijela i odjeće. Kawakubo često koristi odjeću kao sredstvo za izražavanje ideja i koncepta, ne samo za stvaranje vizualnog dojma.

Modna kuća Comme des Garçons također je poznata po svojoj sposobnosti da izazove normativne norme kroz upotrebu neobičnih materijala i tehnika. Na primjer, Kawakubo je često koristila materijale poput papira, plastike i drugih neobičnih tkanina kako bi stvorila odjeću koja se ne može svrstati u tradicionalne modne kategorije. Ovaj pristup ne samo da izaziva estetske standarde, već i postavlja pitanja o funkcionalnosti i upotrebi odjeće u svakodnevnom životu (Bolten, 2017).

Kawakubo je također poznata po tome što je sa svojim kolekcijama uvijek radila na globalnoj sceni, često surađujući s modnim institucijama i sudjelujući na važnim modnim događanjima poput pariškog Tjedna mode. Njezin rad je bio prepoznat i cijenjen u cijelom svijetu, što je dovelo do velikog utjecaja na modne trendove i stilove diljem svijeta.

Pored svoje avantgardne estetike, Comme des Garçons se ističe i svojim poslovnim modelom. Kawakubo je uvijek bila usmjerena na održavanje autonomije u svojem radu, često odbacujući komercijalne pritiske u korist stvaranja autentičnih umjetničkih izraza. Ova filozofija omogućila je Comme des Garçons da ostane vjeran svojoj viziji i ne podliježe prolaznim modnim trendovima.

Rei Kawakubo i Comme des Garçons su svojim radom pokazali kako moda može biti sredstvo za istraživanje identiteta, društvenih normi i kulturnih vrijednosti. Kroz inovativne dizajne i radikalne koncepte, Kawakubo je uspjela stvoriti modnu kuću koja ne samo da postavlja nove standarde u industriji, već i potiče razmišljanje o modi kao umjetničkoj i filozofskoj formi izraza.

5.4. Stella McCartney

Stella McCartney, britanska dizajnerica i aktivistica, postala je prepoznatljivo ime u svijetu mode zahvaljujući svojoj jedinstvenoj kombinaciji sofisticiranog dizajna i predanosti održivosti. Rođena

13. rujna 1971. godine u Londonu, kći poznatog muzičara Paula McCartneya i njegove supruge Lindy, Stella McCartney je od ranih godina bila okružena umjetnošću i kreativnošću, što je značajno utjecalo na njezin kasniji rad u modnoj industriji.

Nakon studija na Central Saint Martins College of Art and Design u Londonu, gdje je njezina diplomantska kolekcija privukla veliku pažnju, McCartney je započela svoju karijeru s jasnom vizijom. Već 1997. godine osnovala je vlastitu modnu marku, i od tada je njezina karijera bila obilježena inovacijama i postignućima koja su redefinirala koncept luksuzne mode (Bolten, 2017).

Jedan od najvažnijih aspekata njezina rada je predanost održivosti. McCartney je od samog početka bila odlučna u svojim nastojanjima da promiče etički prihvatljive prakse u modnoj industriji. Njena marka je poznata po korištenju ekološki prihvatljivih materijala i eliminaciji upotrebe životinjskih proizvoda, uključujući kožu, krzno i vunu. Ova filozofija ne samo da odražava njezinu osobnu etiku, već i postavlja standarde za održivost u industriji mode. Njezina predanost održivosti prepoznata je u mnogim nagradama i priznanjima, uključujući Global Green Award i mnoge druge.

Stella McCartney je također poznata po svojim inovacijama u dizajnu i modi. Njezina sposobnost da spoji klasičnu eleganciju s modernim elementima stvorila je jedinstven stil koji je osvojio globalnu publiku. Njezine kolekcije često sadrže čiste linije, sofisticirane krojeve i neobične kombinacije materijala koje čine njezinu modu prepoznatljivom i aktualnom. McCartney je također često koristila modnu pozornicu za istraživanje tema poput roda i identiteta, pridajući dodatnu dimenziju svom radu (Bolten, 2017).

Uz svoju modnu karijeru, McCartney je također bila aktivna u različitim društvenim i ekološkim inicijativama. Kao aktivistica, ona se zalaže za promicanje prava životinja, borbu protiv klimatskih promjena i poticanje održivih praksi u industriji. Njezina platforma često služi kao sredstvo za širenje svijesti o važnim pitanjima i poticanje promjena.

Kroz sve svoje uspjehe, Stella McCartney je ostala dosljedna svojoj viziji i uvjerenjima. Njezina sposobnost da poveže inovativan dizajn s dubokom etičkom odgovornošću postavila ju je kao vođu u industriji mode. Njezin rad ne samo da utječe na trenutne modne trendove, već također postavlja temelje za budućnost modne industrije, pokazujući kako se sofisticirani dizajn može kombinirati s održivošću i društvenom odgovornošću.

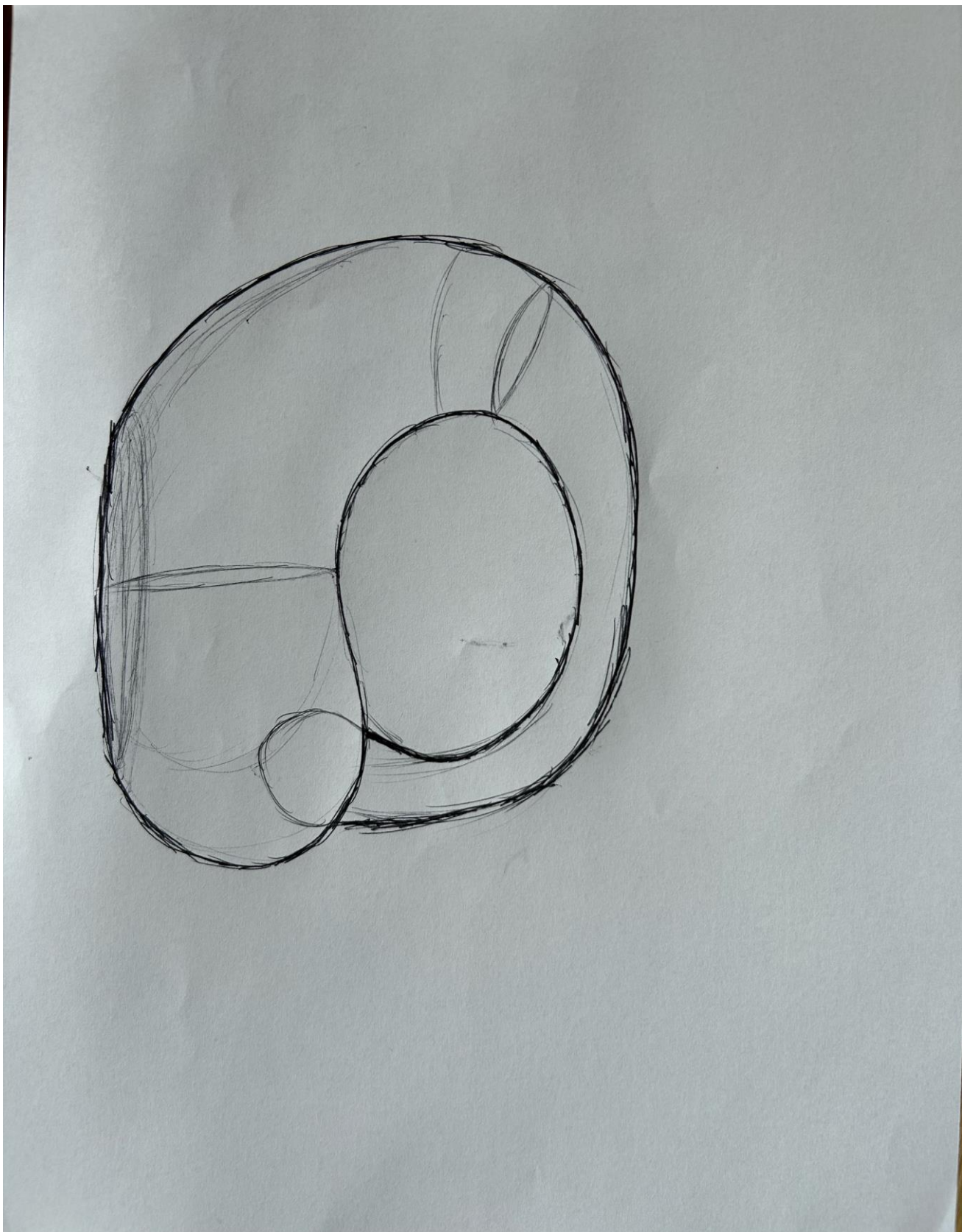

Slika 5 : Stella McCartney Jesen 2010 modna revija

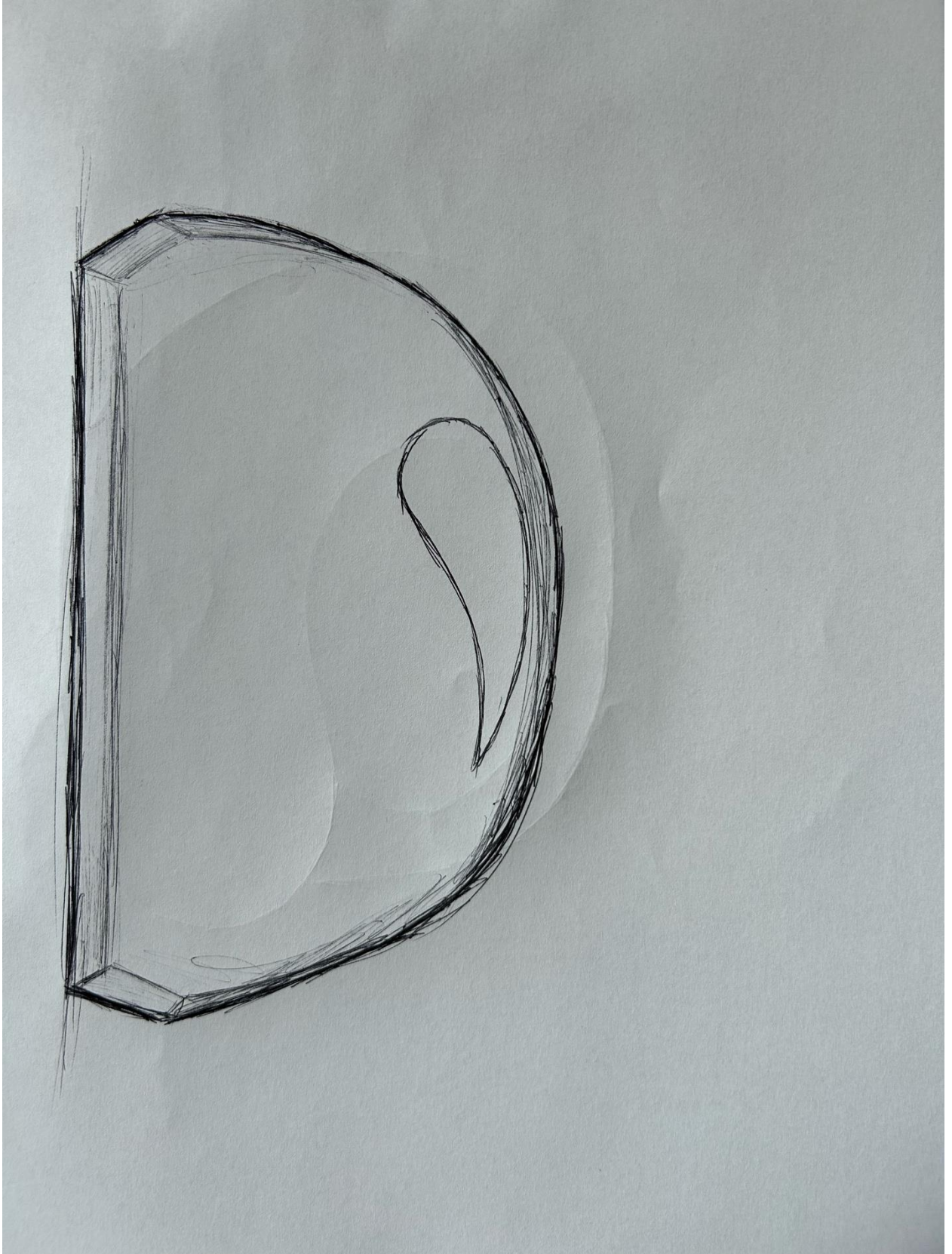
6. VLASTITA KOLEKCIJA INSPIRIRANA PURIZMOM

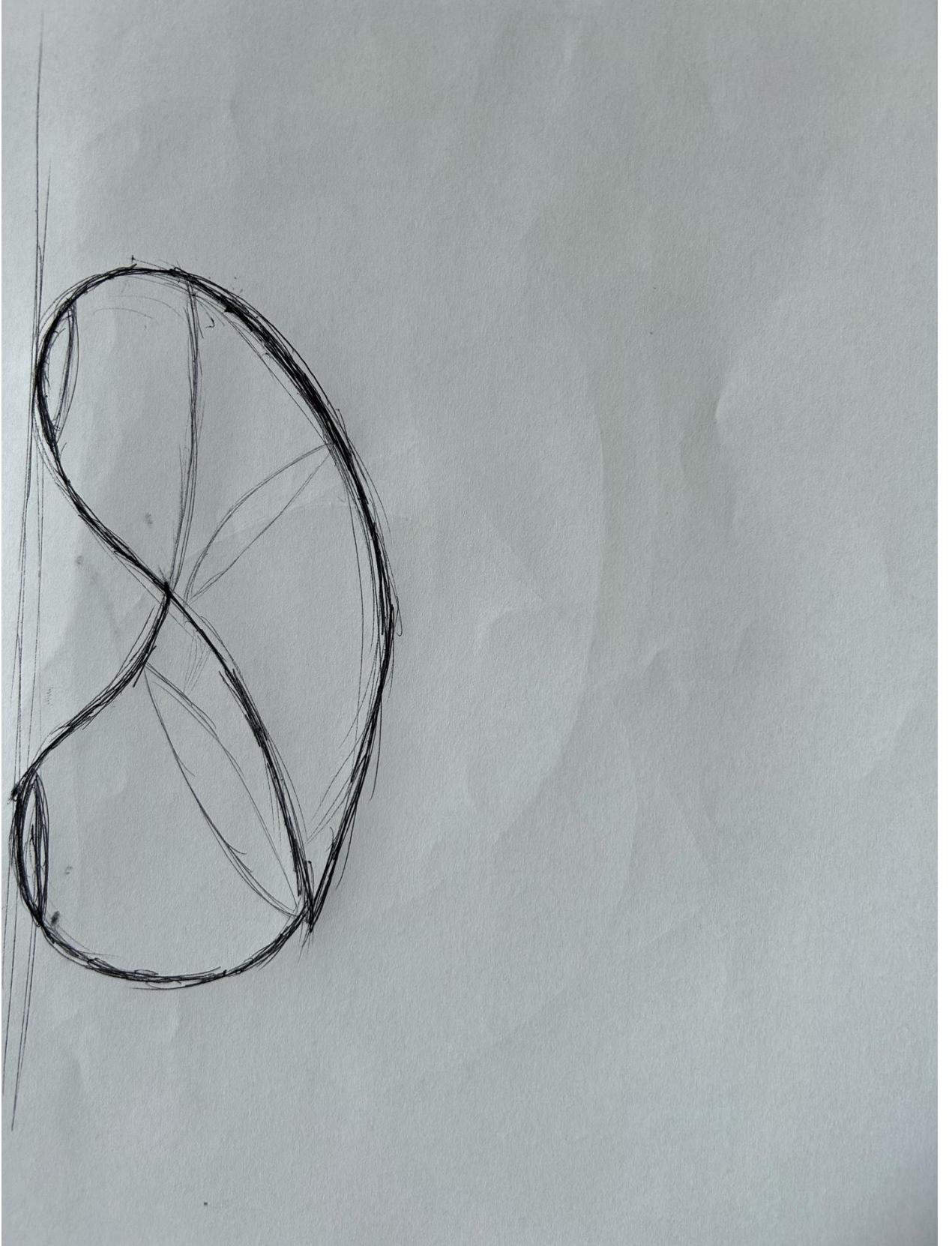
6.1. Opis kolekcije

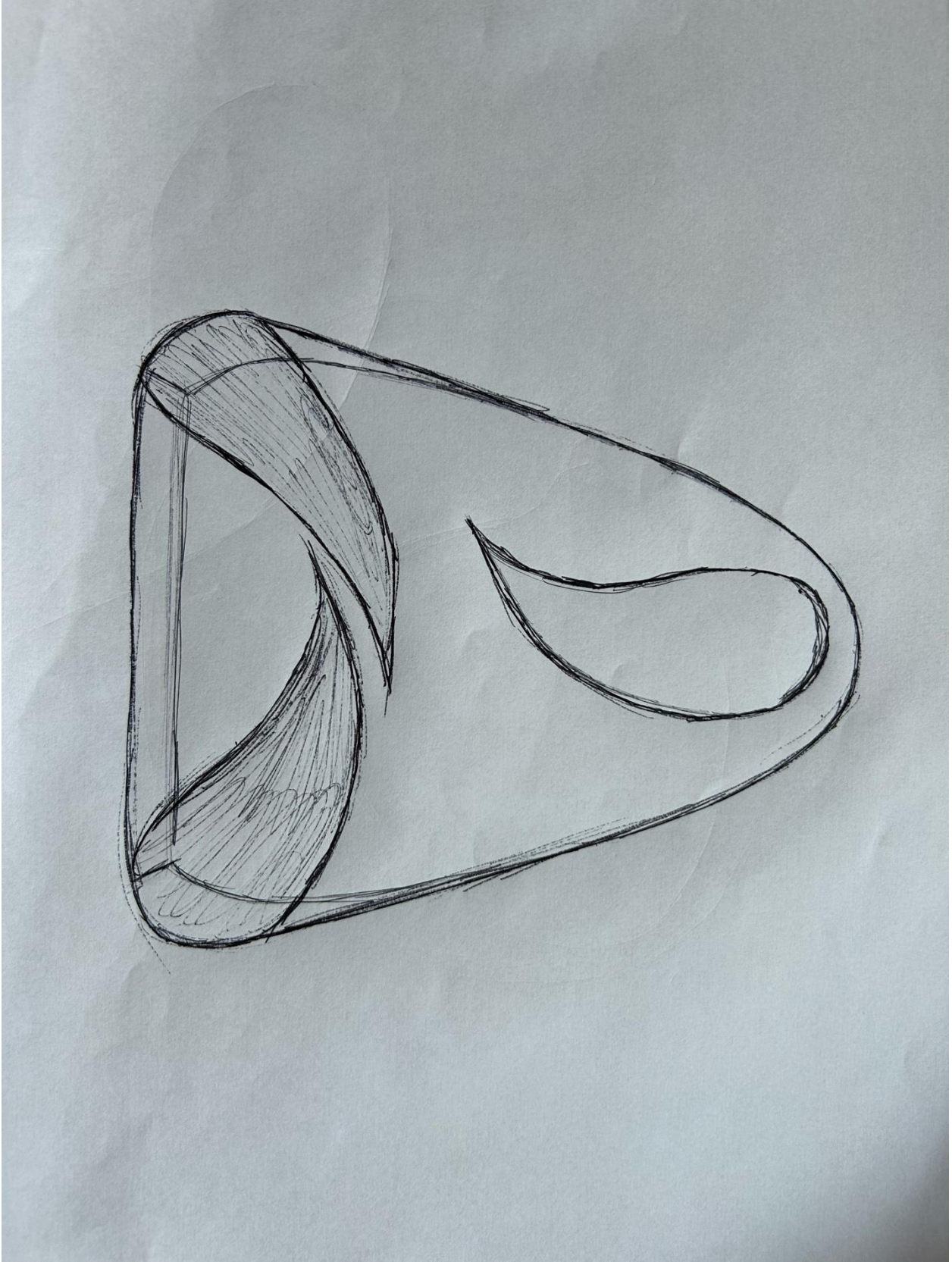
Kolekcija inspirirana purizmom obuhvaća jednostavnost i eleganciju. Kroz cijelu kolekciju se prožima minimalistički oblik zakrivljene suze koja spaja dodatke i stvara povezanost kroz sve kreacije. Stvoreno je deset primjeraka obuće i torba te svaki komad u sebi sadržava elemente purizma. Kod obuće je fokus na ljetne sandale sa i bez potpeticom koje dobivaju na ljepoti u različitim čistim formama koje su napravljene u minimalističkom dizajnu. Torbe su u raznim veličinama i oblicima od večernjih do svakodnevnih, ali naravno sve ih spaja funkcionalnost, čiste linije i bezvremenost zbog kojih generacijama nakon se još uvijek mogu koristiti. Ovi modni dodaci su namijenjeni osobama koje vole decetnost i neprolaznost te poštuju jednostavnost sa dozom originalnosti i prepoznatljivosti koja se može primjetiti u ovoj kolekciji. Zbog toga ove kreacije su više nisu samo modni dodaci već i umjetnička djela koja ne da samo dodaju odjeći ljepotu već i stvaraju sami svoju priču.

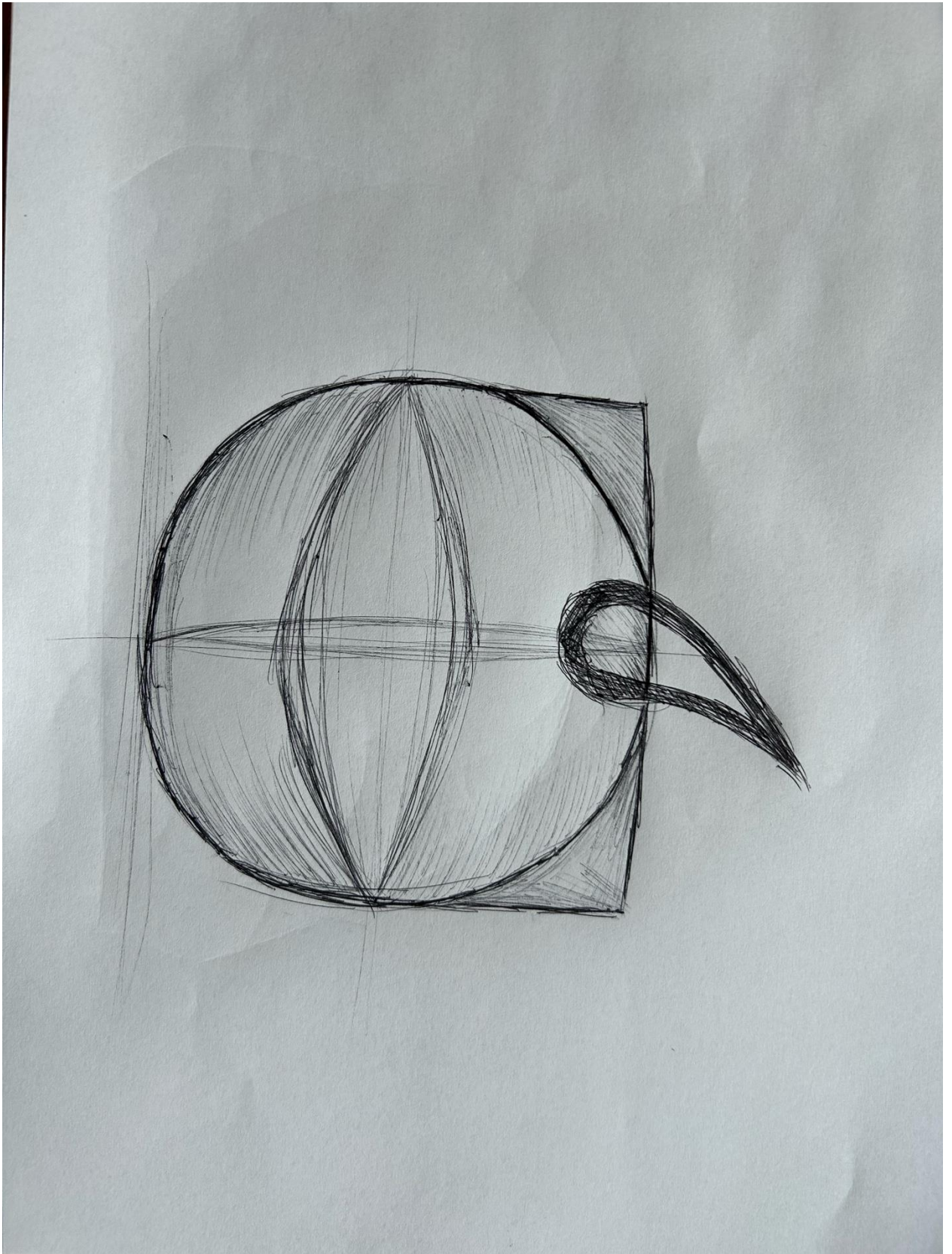

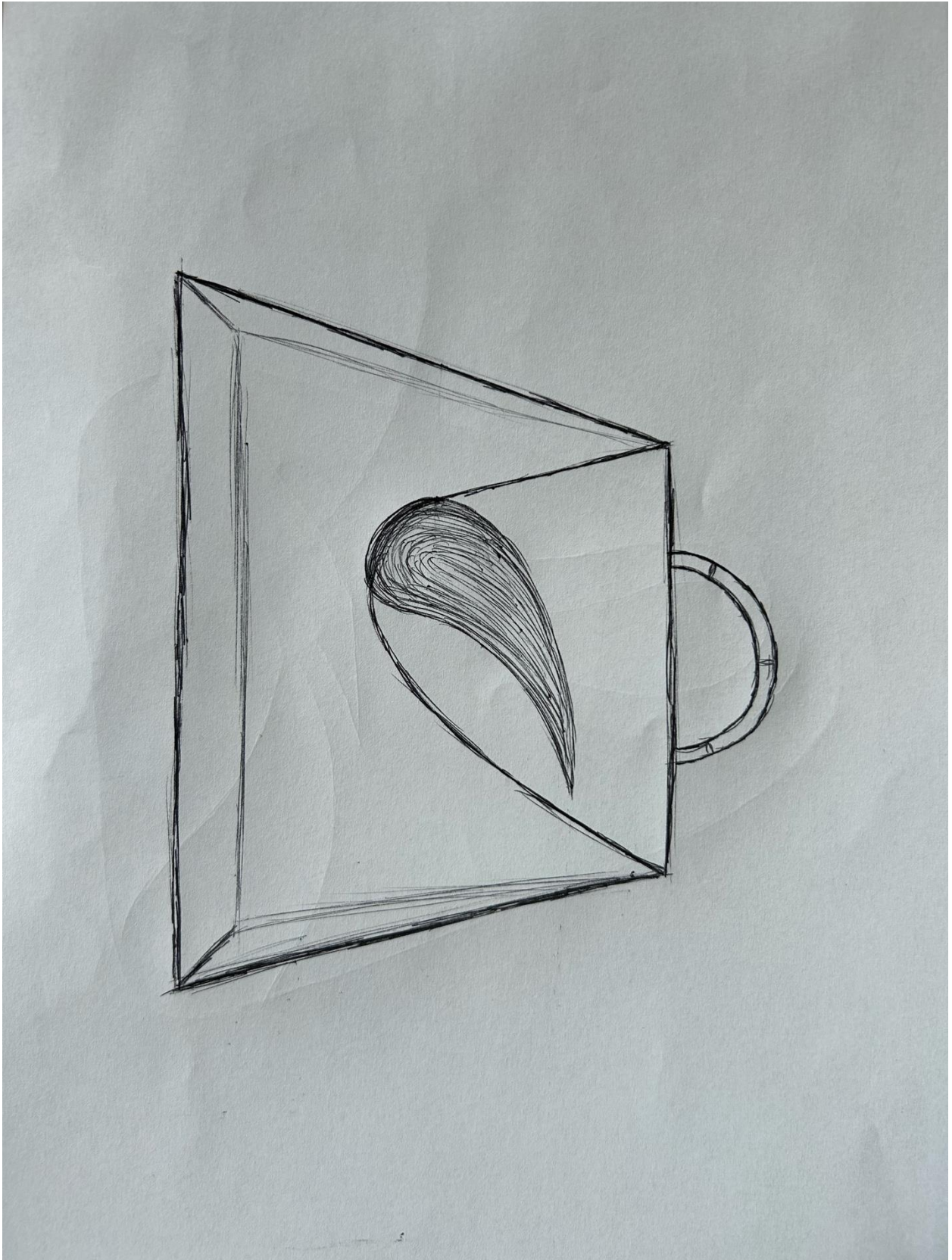

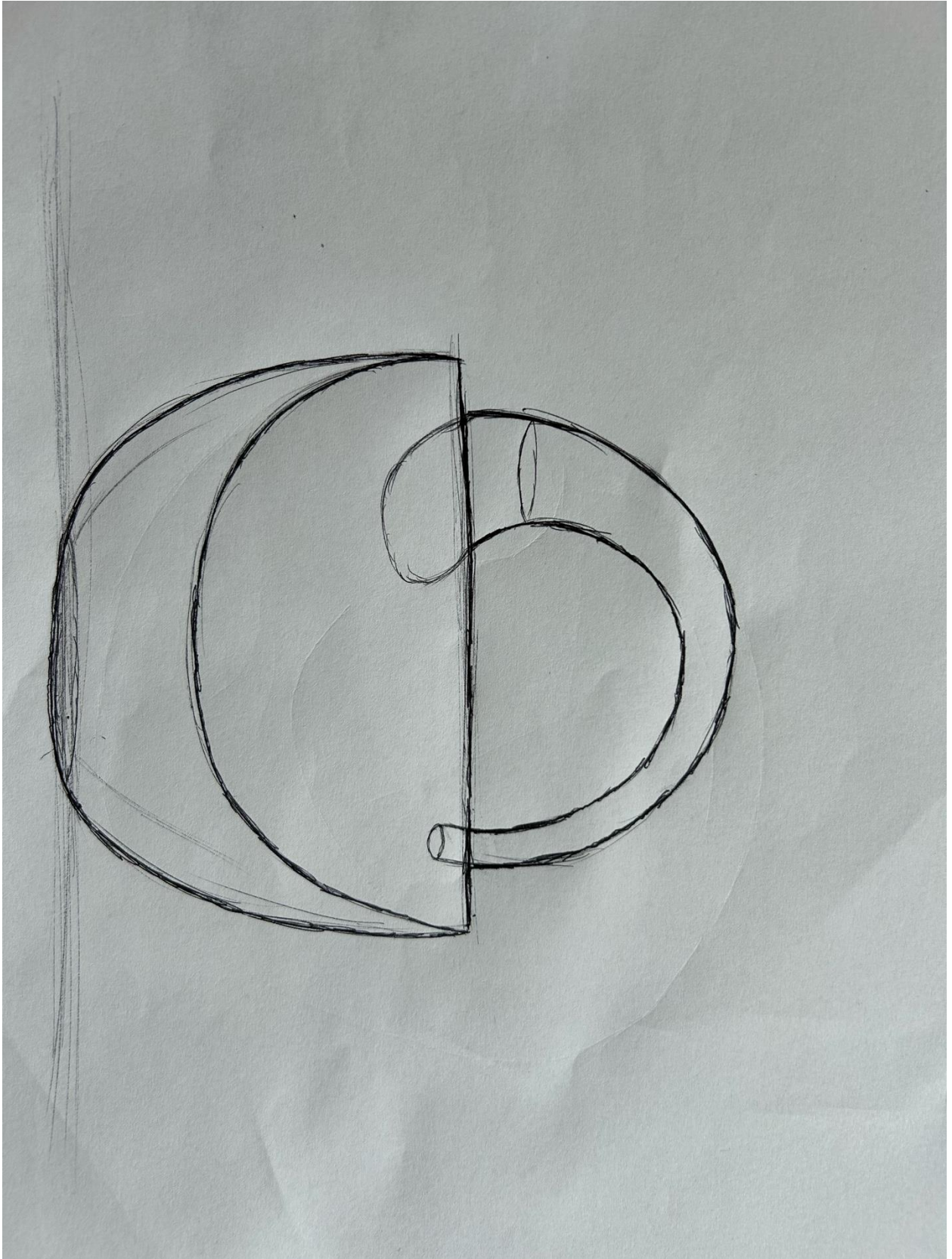

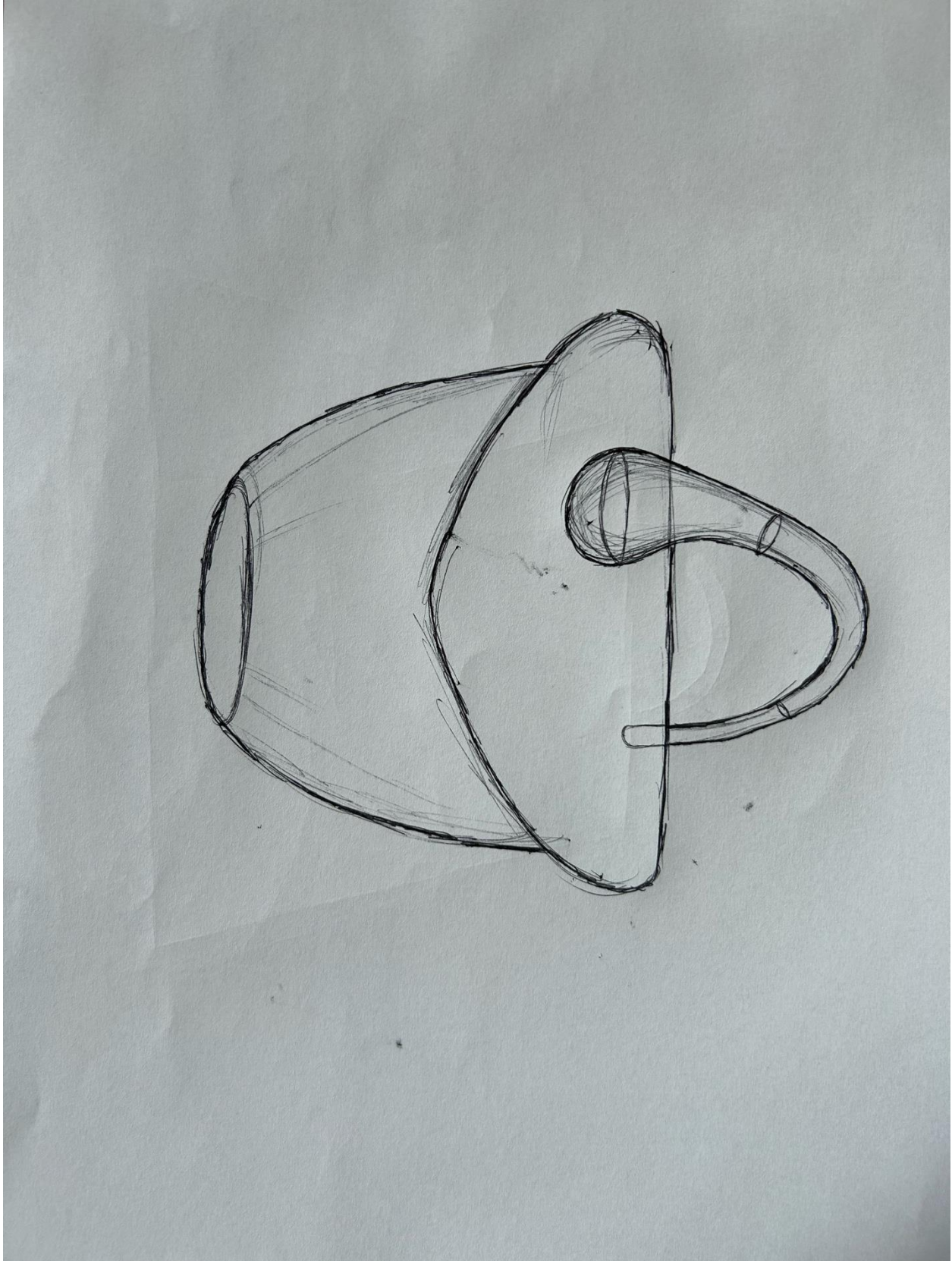

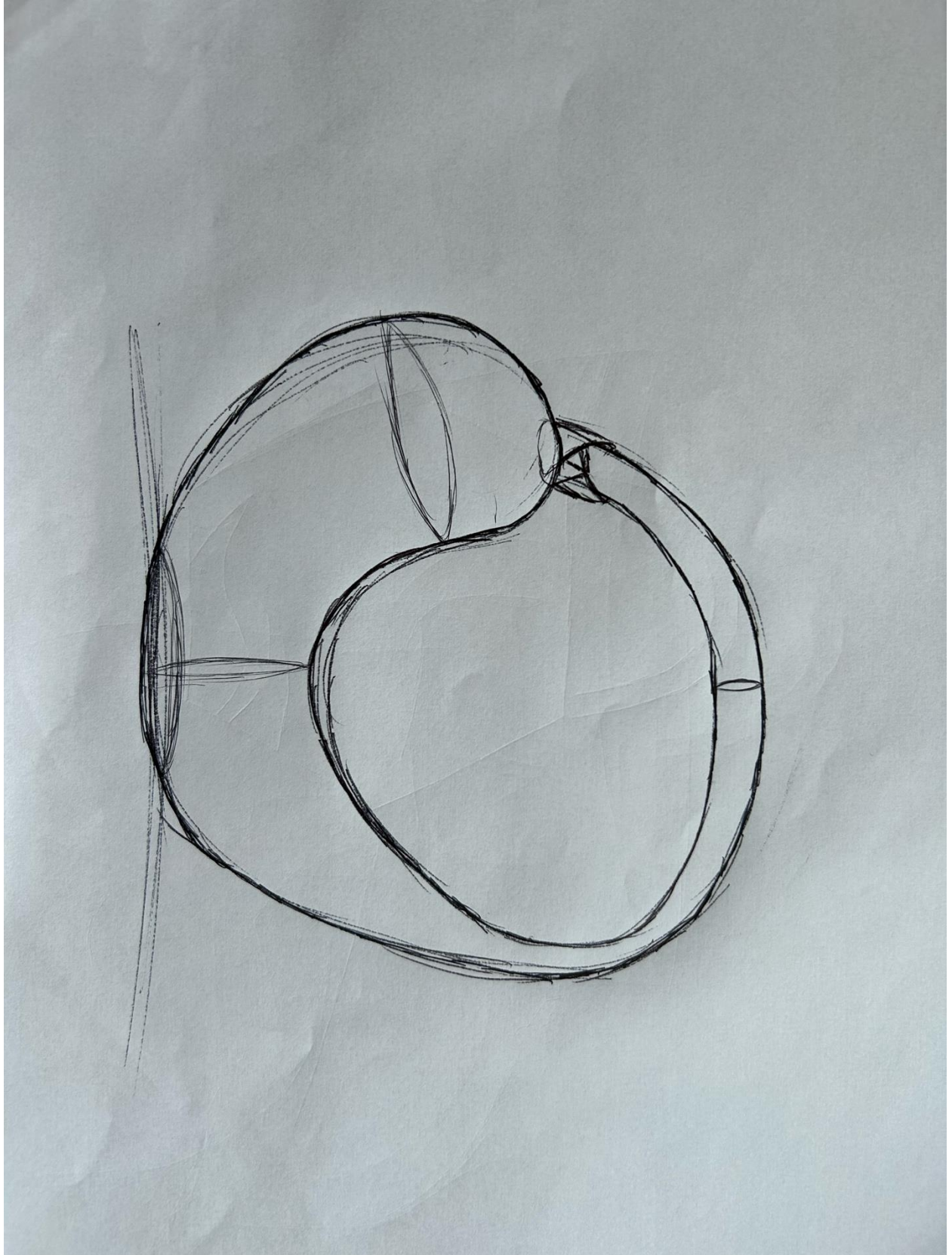

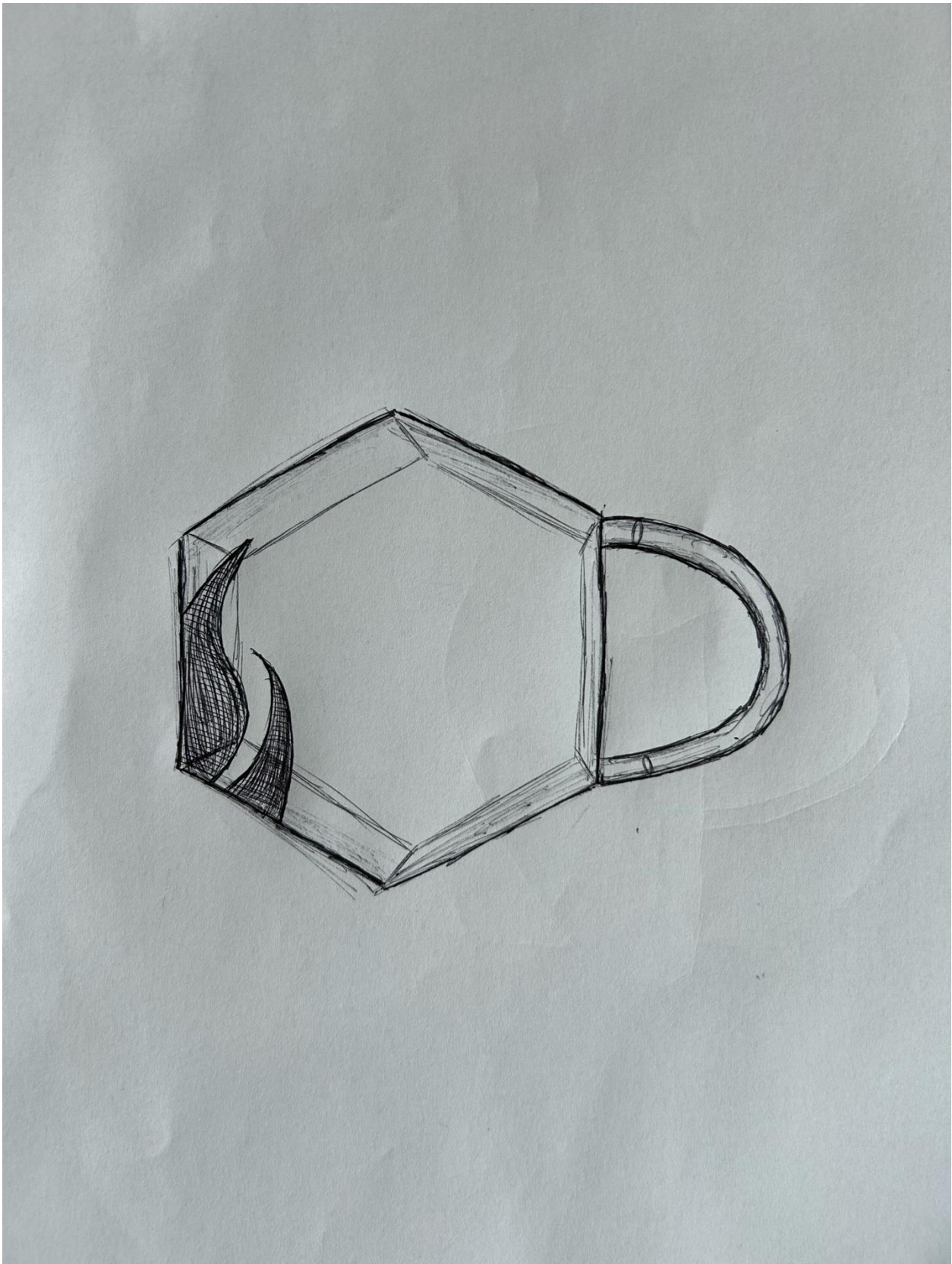

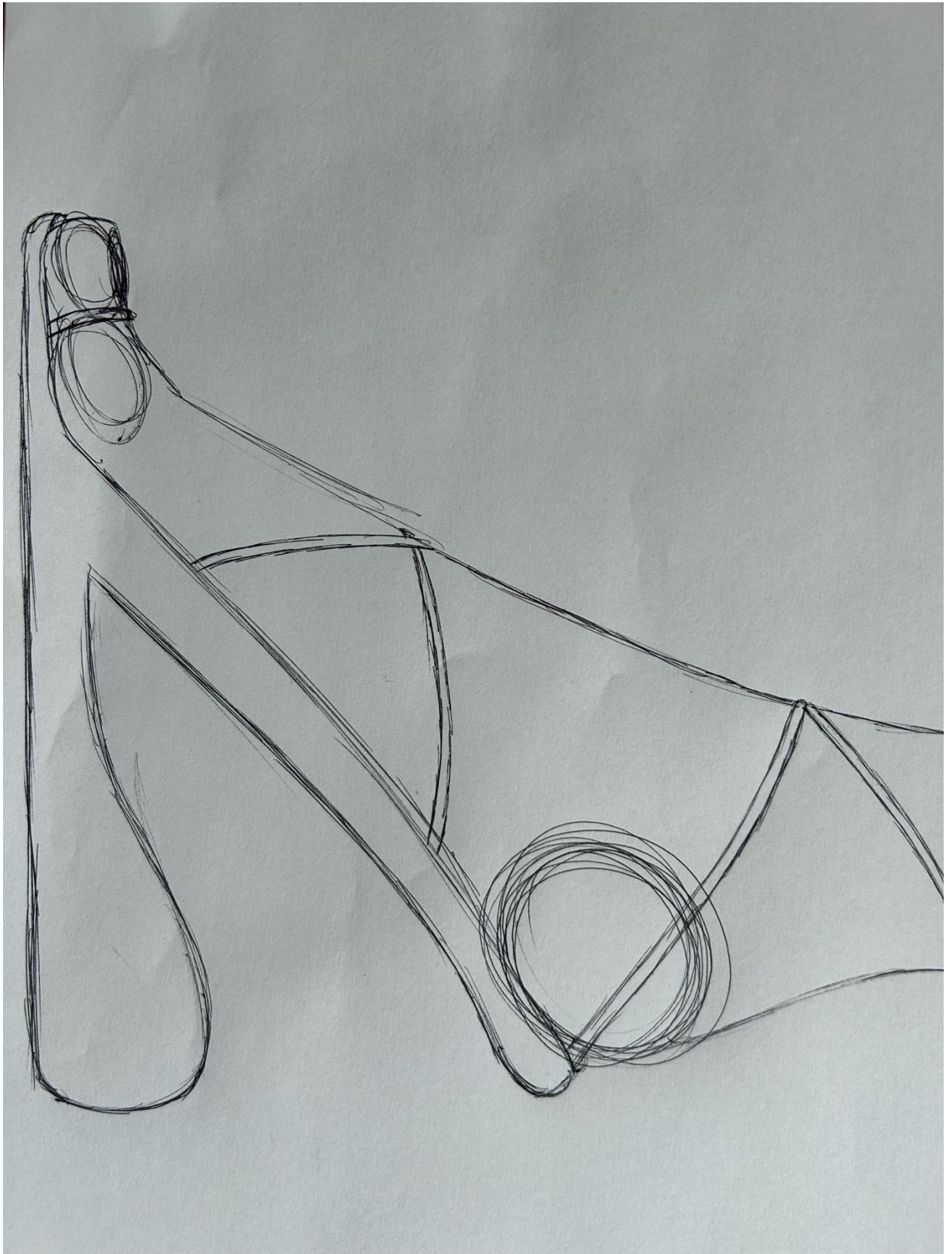

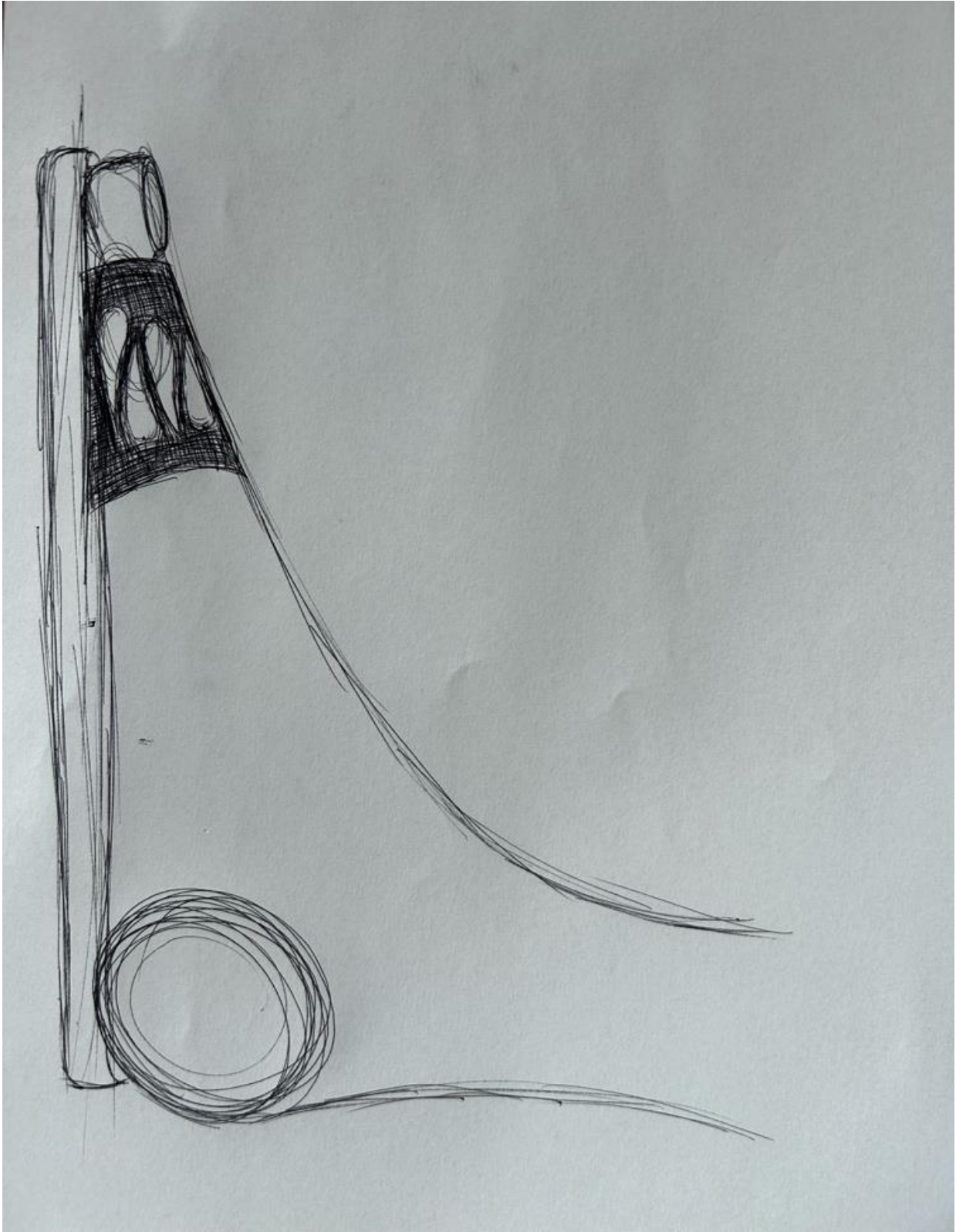

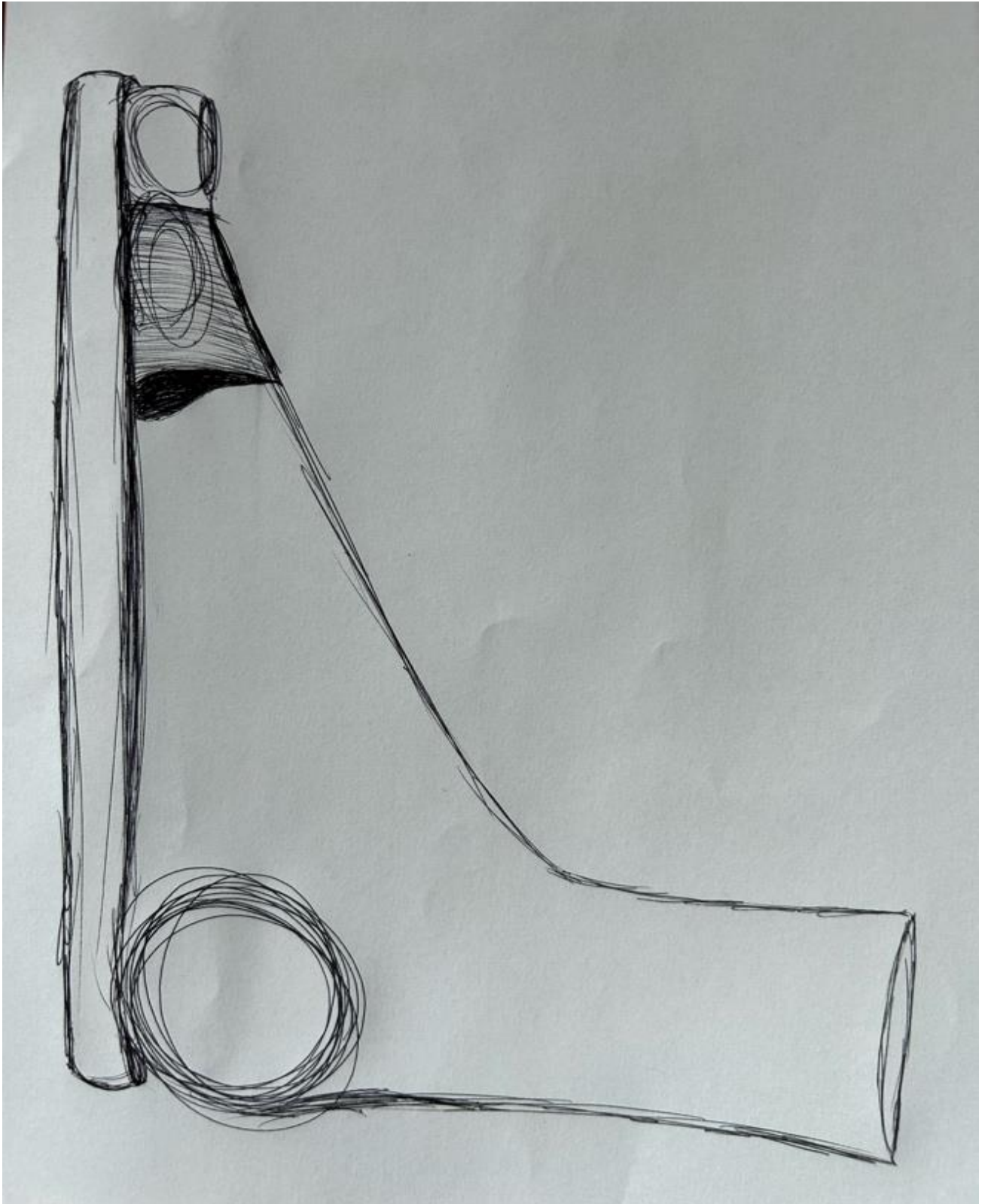

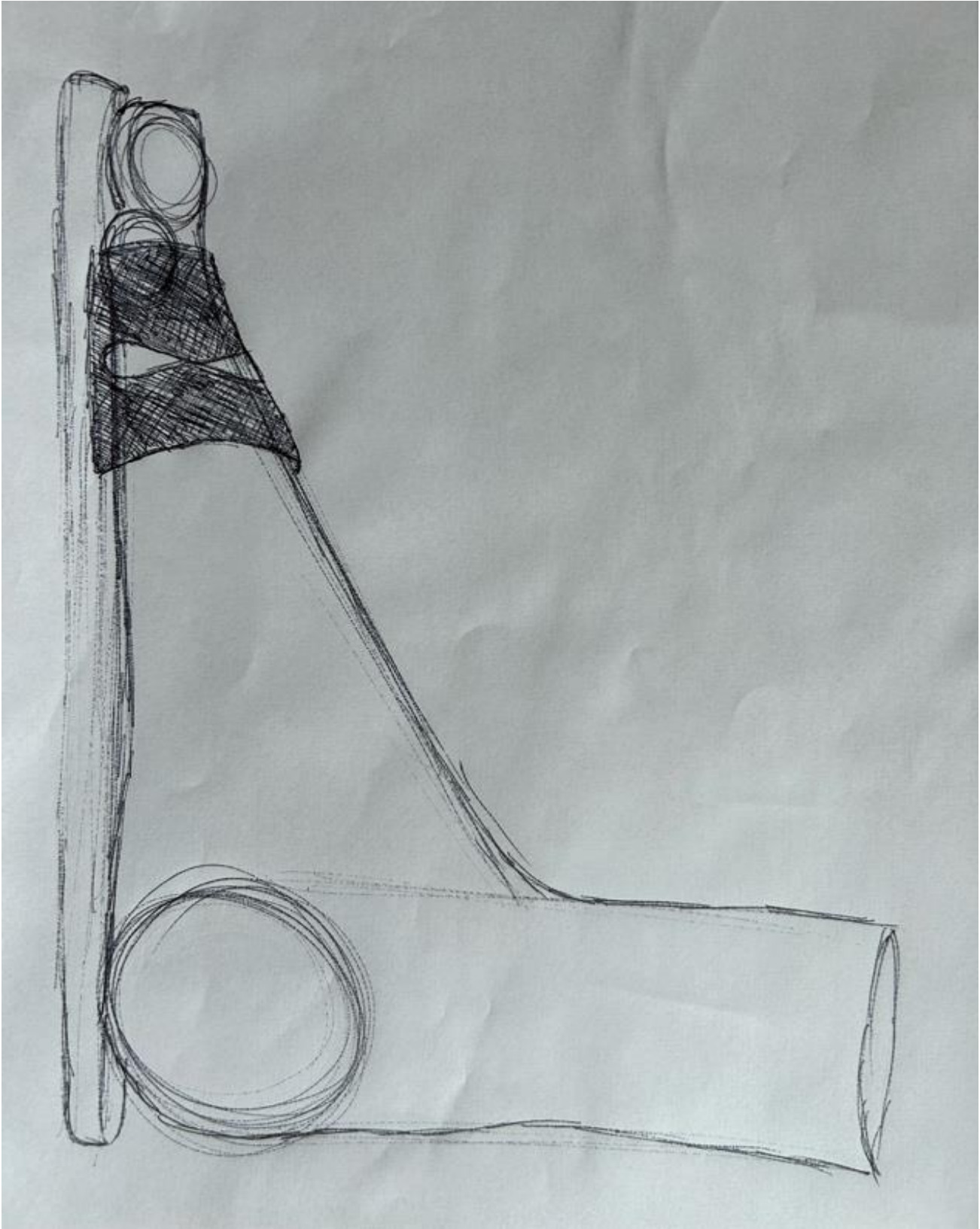

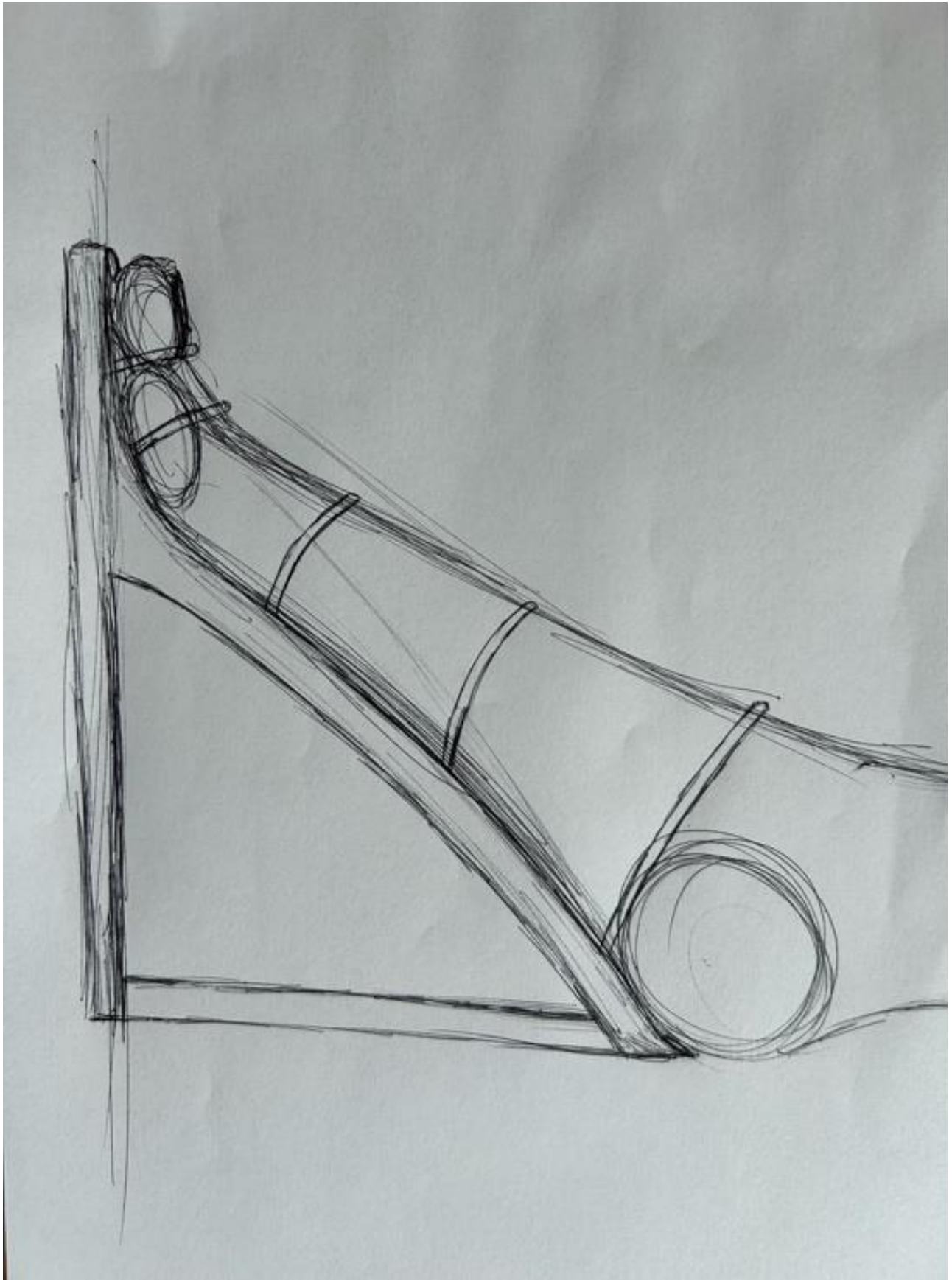

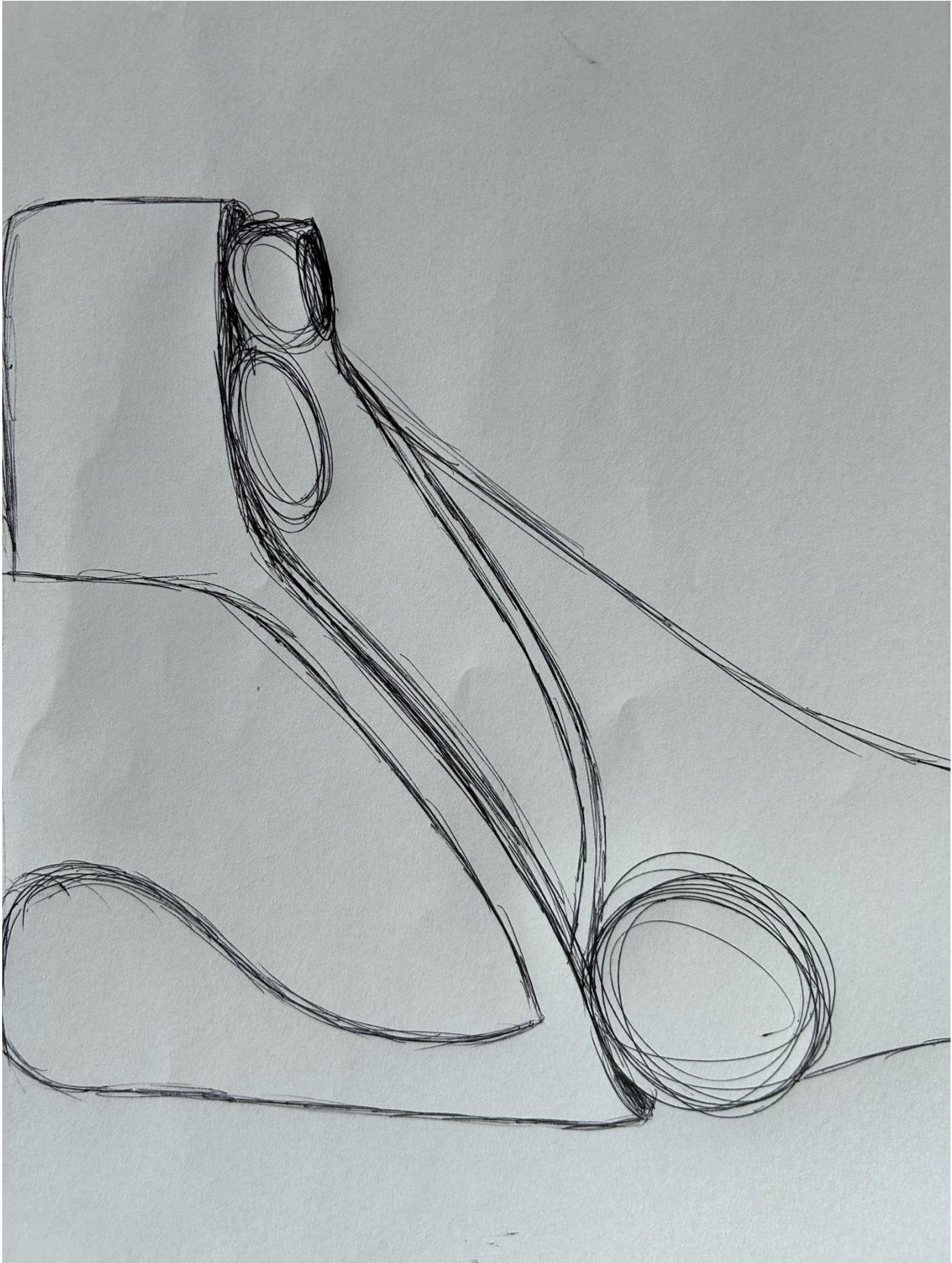

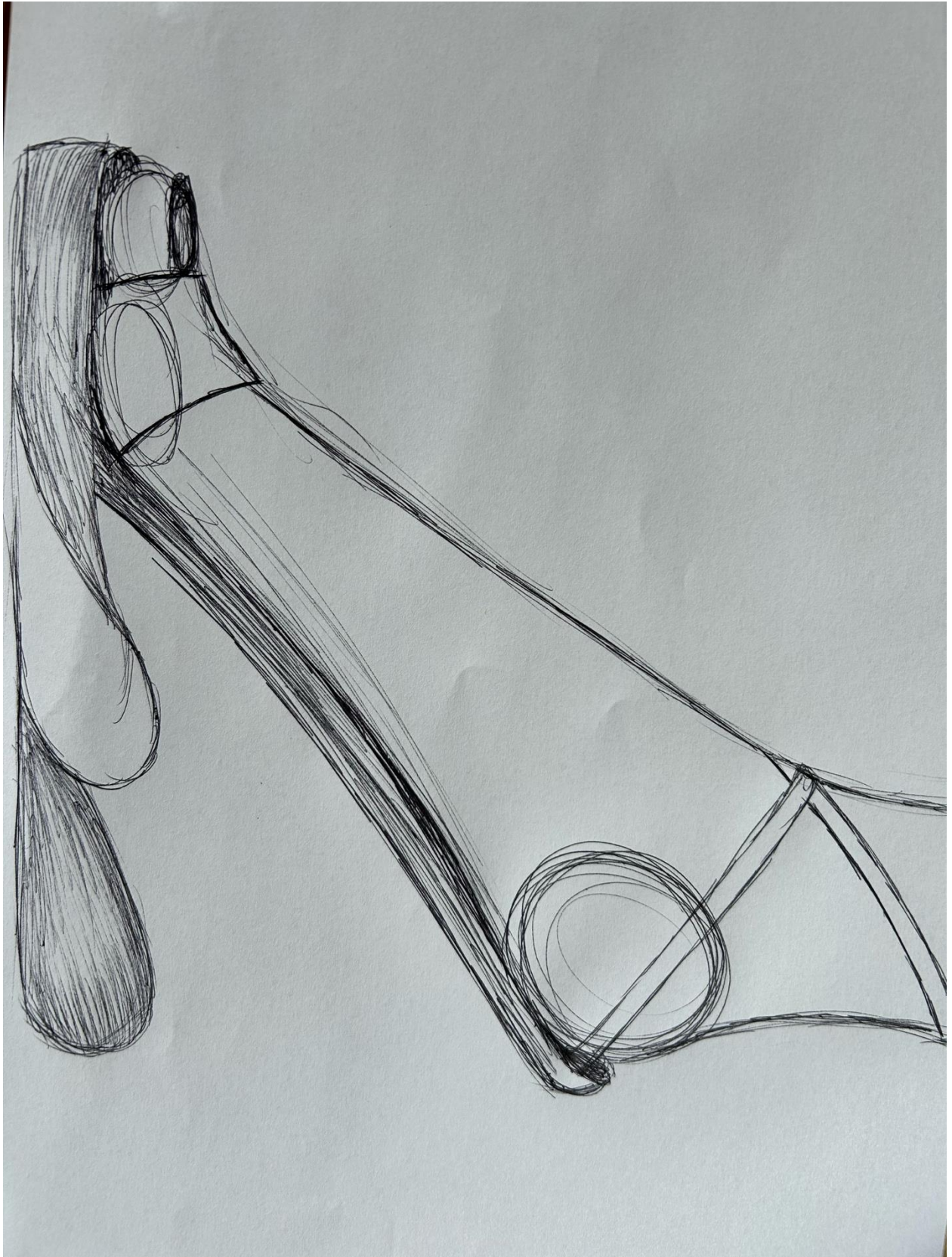

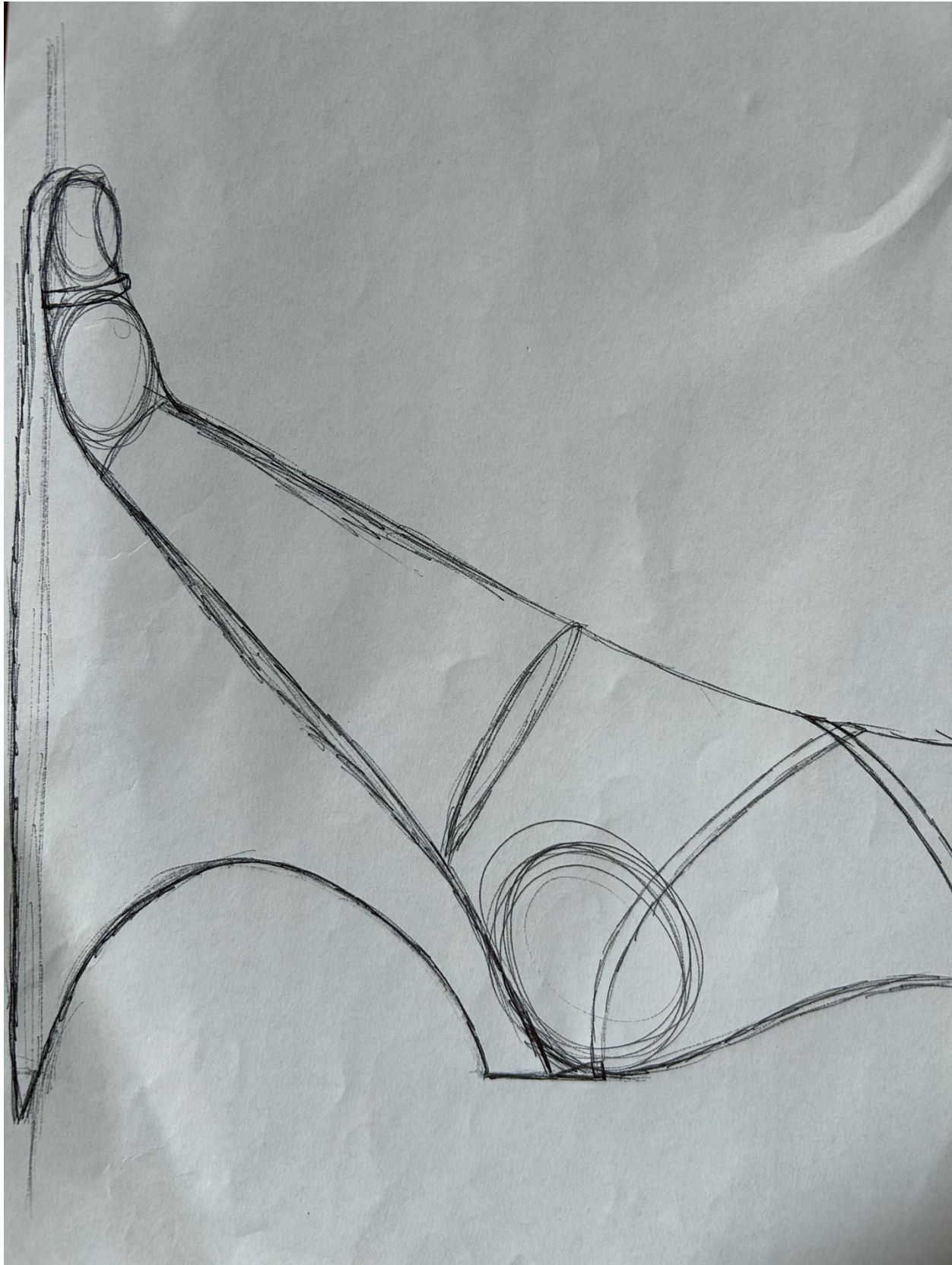

7. ZAKLJUČAK

Purizam, s naglaskom na jednostavnost, čistoću forme i funkcionalnost, predstavlja značajan utjecaj u modnom dizajnu, osobito u segmentu modnih dodataka. Kroz analizu purizma i njegovog utjecaja na dizajn torbi, nakita, cipela i drugih dodataka, može se uočiti kako ovaj stil doprinosi stvaranju proizvoda koji su istovremeno sofisticirani i minimalni, jednostavni i estetski privlačni.

Primjena purizma u dizajnu modnih dodataka nije samo estetski trend, već i strateški pristup koji ima dalekosežne komercijalne implikacije. Modni dodaci dizajnirani u duhu purizma često odražavaju visoku kvalitetu i trajnost, nudeći potrošačima proizvode koji su bezvremenski i univerzalni. Ovaj pristup omogućava brendovima da se diferenciraju na tržištu koje je često zasićeno kompleksnim i pretrpanim dizajnima. Purizam se stoga pokazuje kao učinkovita strategija za stvaranje prepoznatljivih i dugotrajnih modnih dodataka, koji ne samo da privlače potrošače svojim jednostavnim linijama i funkcionalnošću, već i odgovaraju na sve veće zahtjeve za održivošću i kvalitetom.

Kroz primjenu purizma, modni brendovi mogu osnažiti svoje marketinške i brendirane strategije, usmjeravajući se na visoku razinu sofisticiranosti i minimalizma kao ključne aspekte svoje ponude. Uspješni komercijalni modeli koji se temelje na purističkom dizajnu često koriste jednostavnost kao sredstvo za stvaranje ekskluzivnosti i luksuza, dok istovremeno odgovaraju na potrebe potrošača za funkcionalnošću i dugovječnošću.

Ipak, primjena purizma u modnim dodacima donosi izazove, uključujući potrebu za balansiranjem između jednostavnosti i prepoznatljivosti. Brendovi moraju pažljivo navigirati između očuvanja esencijalnih karakteristika purizma i stvaranja proizvoda koji su atraktivni i konkurentni na tržištu.

Purizam u modnom dizajnu nudi uvjerljive prednosti, ali i izazove koji zahtijevaju duboko razumijevanje tržišta i potreba potrošača. Ovaj rad pruža uvid u to kako purizam oblikuje dizajn modnih dodataka i kako se njegove filozofije mogu primijeniti za ostvarivanje komercijalnog uspjeha. Razumijevanje utjecaja purizma na modnu industriju pomaže u prepoznavanju njegovih

potencijala i ograničenja, te doprinosi daljnjem istraživanju i inovacijama u ovom dinamičnom sektoru.

LITERATURA

1. Beltrano, R., Cantore, P. (2020). Fashion Industry An Itinerary Between Feelings and Technology, IntechOpen,
2. Bhardway V., Fairhurst A. (2010), Fast fashion: response to changes in the fashion industry. *The International Review of Retail, Distribution and consumers Research* vol. 20. (1).
3. Bolten, J. (2017). *Comme des Garçons: The Design Philosophy*. *Fashion Theory: The Journal of Dress, Body & Culture*, 21(1), 87-104.
4. Botzem, L., Schimmer, S. (2021). *Less is More – Minimalism as an Approach to Sustainable BusinessMaking in the Fashion Industry*, University of Malmo,
5. Buechler, K. (2008). *Jil Sander: A Modernist in Fashion*. Rizzoli International Publications.
6. Chang, L. (2021). Emerging Trends in Fashion: A Review. *Fashion Trends Quarterly*, 8(3), 102-115.
7. Di Trocchio, P. (2011). Exhibition Review: Madeline Vionnet: Fashion Purist—The World According to Madeleine Vionnet. *Fashion Theory*, 15(4), 517–523.
8. Elram M, Steiner L. (2015.) *Fashion Conscious Consumers, Fast Fashion and the Impact of Social Media on Purchase Intention*.
9. Geeraerts, D., Grondalaers, S. (2000). Purism and Fashion. French Influence on Belgian and Netherlandic Dutch, Article in *Belgian Journal of Linguistics*
10. Jones, S. (2019). Biofabrication: The Next Frontier in Sustainable Fashion. *Sustainability Today*, 5(1), 78-89.
11. Johnson, S.L. (2024), "Fashion industry in crisis: a systematic literature review 1972–2022", *Corporate Communications: An International Journal*, Vol. ahead-of-print No.

12. Kolb, C. (2003). Le Corbusier's Purism: The Unity of Form and Function. *Architectural Journal*, 29(2), 48-65.
13. Lunden, E. C. (2020). Exploring Fashion as Communication: The Search for a new fashion history against the grain, *Popular Communication* 18(4):249-258
14. Nixon, N. (2012). Fashion Thinking: Towards an Actionable Methodology, *Fashion Practice*, Volume 4, Issue 2, pp. 153–176
15. Nutzal-Lange, S. (2000). Farewell to purism and androgynity, 52(18):10-15,
16. Ruedi, K. (2010) *Bauhaus Dream-House: Modernity and Globalization*. Abingdon, UK: Routledge.
17. Samuels, J. A. (2024). The Dynamic Landscape of the Fashion Industry: Trends, Sourcing, and Material Innovations, *Researchgate*, str. 1-14
18. Smith, J. (2023). The Impact of Sustainability on the Fashion Industry. *Journal of Fashion Studies*, 15(2), 45-62.

PRILOZI

Popis slika	Stranica
1. Le Corbusier ,1922 <i>Nature morte verticale</i> , ulje na platnu https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/9/97/Le_Corbusier_%28Charles_Edouard_Jeanne_ret%29%2C_1922%2C_Nature_morte_verticale_%28Vertical_Still_Life%29%2C_oil_on_canvas%2C_146.3_x_89.3_cm%2C_Kunstmuseum%2C_Basel.jpg	10
2. Le Corbusier Ronchamp kapelica https://static.dezeen.com/uploads/2016/07/notre-dame-du-haut-le-corbusier-ronchamp-france-unesco_dezeen_936_7.jpg	13
3. Jill Sander crna kožna torba iz devedesetih https://www.pinterest.com/pin/AUCCzSWRWrhUN1_5z6Lsqpweg_imL2YW0INV5yYwn25AXmeqveibA/	16
4. Jill Sander modna revija 1997	24

<https://ca.pinterest.com/pin/241013017545173215/>

5.Stella McCartney Jesen 2010 modna revija

27

https://assets.vogue.com/photos/55c650a808298d8be21403d0/master/w_2560%2Cc_limit/0190fullscreen.jpg